

A winter forest scene with snow-covered trees and a wooden structure in the foreground. The trees are heavily laden with snow, and the ground is covered in a thick layer of snow. The sky is a pale blue, suggesting a clear day. The overall atmosphere is serene and quiet.

LIVON SANOMAT

Nro 3/2013

Sisällys

Toimittajan terveiset	2
Livokas ry:n tiedot	4
Kuulumisia hankerintamalta	5
Uusia työntekijöitä – Anniitta Haataja	6
Nerokerhon kuulumisia	6
Taidekehrä –projektin kuulumisia	7
Livajokivarsi ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava	8
Kalastuskunnan kuulumisia	9
LIVO - Pohjois-Pohjanmaan vuoden kylä 2013	11
Pohjois-Pohjanmaan Vuoden Kylä 2013 - Livo, Pudasjärvi -lehdistötiedote	15
Yhteiskunnalliset yritykset Skotlanissa - Arin opintomatka Skotlantiin	16
Urho Koivukankaan sotapäiväkirjat	18
Pentti Uusi-Illikainen 13.8.2013 80 v.	18
Livokkaan kannanotto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle VAPO OY:n turvetuotantoalueen YVA-selostukseen	20
Pintamon livolaiselta	22
Hirvipeijaat	23
Metsästyskauden avajaiset	23
Palvelutuuli –hankeväki Keski-Suomesta kävi haistelemassa uusia tuulia Livolla!	24
Muisteluita matkan varrelta	30
Kulkurin HopeaPuodin kuulumisia	31
Kairan Kuitu Oy	32
Maatalousnaisten joulujuhla	33
Iijoen uittokuvat talteen!	34
Livokas ry:n varsinainen kokous Livon koululla su 20.10.2013 klo 12	37
Livon kylän kyläsuunnitelma 20.10.2013	39
Livojoen rantayleiskaava	42
Livokkaan käyttömaksut ja muut hinnastot vuodelle 2014	43
Hoitola Solivon kuulumisia	44
LASTENNURKKA	45
Ilmoitustaulu	45
Palveluita	47
Livolla tapahtuu	48

PUDASJÄRVI
sininen ajatus - vihreä elämys

Toimittajan terveiset

Niin se on jälleen vuosi vierähtänyt. Onkin ollut taas melkoinen vuosi. Tuntuu siltä, että Livokkaan saralla vuosi vuoden jälkeen vain asiat paranee. Päällimmäisin asia on tietysti Vuoden Kylä –titteli, jonka pokkasimme jo toista kertaa. Olemmekin ainakin Pohjois-Pohjanmaalla ainoa kylä, joka tittelin on saanut itselleen kaksi kertaa. Ja vielä tasan kymmenen vuoden välillä!

Mutta on tämän vuoden aikana ollut muutakin. Olemme aloittaneet jälleen uuden hankkeen, Taidekehrän Virikepäivien vietämisen, johon meillä oli onni löytää mitä parhain työntekijä Pirjo Honkanen. Pirjo on varmasti helpottanut hankeasioissa Anni-Inkerin työmäärää melkoisesti. Myös muut työntekijämme Raija, Anne, Karoliina, Markku, Vaula, Jarkko, Aniitta, Ulla, Aimo ja Aaro ovat olleet kaikki ammattitaitoisia ja todella tarpeellisia omissa työtehtävissään. Olemme myös saaneet taas pitää ilonamme harjoittelijoitakin eli Marttaa, Ullaa, Akia ja Valentinää. Tuntuu välillä uskomattomalta, että mistä me saamme tänne ”korpeen” näin huikeita tyyppejä töihin. Ja miten sellaiset ihmiset voivat olla edes työttöminä, tuntuu väkisin siltä, että tuollaiset tyypit napataan heti töihin! Kiitos kaikille työpanoksestanne!

Uuden hankkeen aloittamisen lisäksi mm. vietimme kesällä entisten oppilaiden juhlaa (HOX! Koululla myytävänä luokkakuvia kesän juhlasta) sekä aloitimme raivaamaan jokirantoja. Ja olihan meillä taas kerran Toukolasta iloisia, karkailevia lammasporkkia, ilahduttamassa ainakin kylätalkkareiden tylsähköjä työpäiviä... Nuoret herrat kun söivät kaikki orvokit kauniista kukkaisuutuksista sekä tekivät ”pesänsä” pääoven katoksen alle yhtenä yönä, sillä seurauksella, että heidän karkailureissunsa päättyivät sitten siihen kylätalkkareiden toimesta. Talkkarit, kun joutuivat putsamaan ensi töikseen aamulla hieman kakkaisen katoksen lattian...

Myös pannuhuoneessa on tapahtunut tänä vuonna. Sieltä on heivattu vanha lämminvesivaraaja ulos ja laitettu kaikki nykyaikaiset systeemit Uusi-Ilkikaisen Paavon ja Urpon toimesta. Myös Ojalan Marko on ”päivitetty” pannuhuoneen tiettarasioita helpommin toimiviksi remontin jälkeen. Lämmin kiitos heille kaikille sekä muille pannuhuoneen remppaan osallistuneille talkoilijoille! Pannuhuone on hieman tuottanut harmia nyt vuoden lopussa ja vitsailimmekin jo, että sinne pitäisi hommata talkkarille sänky. Mukavaa siellä tuntuu kuitenkin olevan, sillä miehenikin itsenäisyyspäivän vastaisena yönä viihtyi siellä kylän miesten kanssa neljään asti yöllä... Onneksi siellä on nyt sen rempan jälkeen hieman enemmän tilaa viettää vapaa-aikaansa.

Vuosi alkaa olla jo loppuillaan ja vuoden viimeinen suuri tapahtuma on ohi. Juhlimme siis Kauneimpia joululauluja joulupuurolla su 8.12.2013. Tänä vuonna tapahtuma oli myös Virikepäivien kauden päätöstilaisuus. Tapahtumaan osallistui kovasta pakkasesta huolimatta viitisenkymmentä ihmistä ja mikä mukavinta myös virikepäiväläisiä Aittojärveltä päin.

Serkukset: Vuoden kyläläinen 2013 Kauko Juutinen ja kinkunpainonarvauskilpailun voittaja Jarmo Puhakka.

Perinteisesti ohjelmassa oli joululaulujen laulamista, lasten ja nuorten musiikkiesitys, kinkunpainonarvauskilpailu, manteleiden etsimistä puurosta, mahtavaääniset tiernatyöt ja vuoden kyläläisen julkistaminen. Tänä vuonna piti virikepäiväläisten myös esittää ohjelmaa, mutta kaikki jänistivät viime tingassa ja Virikepäivien vetäjä Pirjo sekä allekirjoittanut joutuivat kylmäseltään lukaisemaan Aleksis Kiven joulurunon. Vaikka hampaat kalisivatkin jännityksestä, hengissä onneksi selvitettiin.

Vuoden kyläläiseksi valittiin tänä vuonna Kauko Juutinen, joka varmasti oli metsokellonsa ansainnut. Kaukon talkooinnostus on ollut vuosi vuoden jälkeen nousuhdanteessa ja varmaan missään muualla ei ole niin hyvää arvanmyyjään kuin mitä Kauko on ollut jo usean vuoden ajan Livokkaan tapahtumissa. Kiitos kaikesta Kaukolle ja onnittelumme vielä koko Livokkaan hallituksen puolesta!

Kinkunpainonarvauskilpailu meni tänä vuonna todella jännäksi. Väliaikaatilastoja katsellessani Steniuksen Virve oli jo 25 gramman päässä oikeasta painosta, mutta Puhakan Jarmo vielä loppumetreillä vei viisi grammaa lähemmäksi menevällä arvauksella kinkun omakseen. Onnea myös Jarmolle ja toivottavasti kinkku maistuu joulupöydässä!

Suuri kiitos jouluisen juhlan pääemännälle, Pirjolle, maailman parhaasta joulupuurosta ja sekametalisopasta! Voi, kun niitä olisi mahdollisuus saada aatonakin. Mutta harmikseni puuron ja sopan pakastaminen taitaa olla vähän huono idea...

Kiitos kaikille työntekijöille, työharjoittelijoille ja talkoolaisille vuodesta 2013! Hyvää Joulua myös kaikille lukijoille ja toivottavasti nautitte jälleen poikkeuksellisen paksusta joululehdestä!

Livokas ry:n tiedot

Kirsiojantie 31
93220 LIVO
puh. 050 – 5520 280 (tietotupa, kioski, kirpputori, suoramyyni, kirjasto)
Tilinro: FI59 5360 0450 1581 37, BIC OKOYFIHH
Jäsenmaksu 5 €/vuosi
kotisivun osoite: www.livo.fi
sähköpostiosoite: [livokas\(at\)livo.fi](mailto:livokas(at)livo.fi)

Hallitus

Puheenjohtaja Ari Puhakka	p. 050 – 4030 055	ari.puhakka(at)ap-trading.fi
Varapuheenjohtaja Pirjo Tuovila	p. 040 – 7392 447	pirjo.tuovila(at)livo.fi
Sihteeri Anni-Inkeri Törmänen	p. 040 – 5457 162	anni-inkeri.tormanen(at)sotkamo.net
Rahastonhoitaja Minna Perttu	p. 040 – 5049 663	minna.perttu(at)livo.fi
Mikko Salmela	p. 040 – 0388 435	
Virve Stenius	p. 040 – 5065 194	virve.stenius(at)livo.fi
Kauko Uusi-Ilkainen		

Soitathan töissä käyville iltaisin tai viikonloppuisin.

LIVON MONIPUOLINEN SUPERMARKETTI AVOINNA

KIOSKIN, KIRPPUTORIN,
SUORAMYNNIN, KIRJASTON
JA TIETOTUVAN AUKIOLOAJAT

1.1. - 30.4.2014

ma - la 10.00 - 18.00

su SULJETTU

(avoinna sunnuntaisin kelkkailuajaksi 12 - 16)

Kioskin, kirpputorin, suoramyynnin,
kirjaston ja tietotuvan

PÄÄSIÄISEN
aukioloajat

to 17.4. klo 10 - 18

pe 18.4. SULJETTU

la 19.4. klo 10 - 18

su 20.4. SULJETTU

ma 21.4. klo 12 - 14

ti 22.4. klo 10 - 18

(mikäli vielä kelkkakelit, avoinna su 12 - 16)

Kioskin, suoramyynnin, kirpputorin,
kirjaston ja tietotuvan
JOULUISET aukioloajat

ma 16.12. klo 10 - 18

ti 17.12. klo 10 - 18

ke 18.12. klo 10 - 18

to 19.12. klo 10 - 18

pe 20.12. klo 10 - 18

la 21.12. klo 10 - 18

su 22.12. klo 12 - 16

ma 23.12. klo 10 - 18

ti 24.12. klo 10 - 12

ke 25.12. SULJETTU

to 26.12. SULJETTU

pe 27.12. klo 10 - 18

la 28.12. klo 10 - 18

su 29.12. SULJETTU

ma 30.12. klo 10 - 18

ti 31.12. klo 10 - 14

ke 1.1. SULJETTU

to 2.1. klo 10 - 18

pe 3.1. klo 10 - 18

la 4.1. klo 10 - 18

su 5.1. SULJETTU

ma 6.1. SULJETTU

Livon Sanomat ilmestyy kolme kertaa vuodessa: huhti-toukokuun vaihteessa, elo-syyskuun vaihteessa sekä jouluksi. Mikäli Sinulla on juttuja lehteen, pyydetään ne tuomalla suoraan Livon koululle, postittamalla osoitteeseen: Livokas ry, Kirsiojantie 31, 93220 Livo tai lähettämään sähköpostitse: livo-kas@livo.fi tai minna.perttu@livo.fi.

Kuulumisia hankerintamalta

LIVON HARRASTEET -HANKE Aikataulu: 3.5.2010-30.4.2014

Hankkeen avulla parannetaan alueella harrastusmahdollisuuksia ja sitä kautta viihtyvyys ja elämänlaatu paranevat. Hankkeessa toteutetaan suokohde laavulla ja lintutornilla, koulun rantaa kunnostetaan vene- ja kanoottirannaksi, hankitaan keramiikan polttouuni ja kiipeilyseinä, peruskorjataan kyläkeskuksen keittiö ja uusitaan liedet, lisätään lasten leikkipaikan välinevalikoimaa, laaditaan palvelukohteen opastus Ranuantien varteen sekä parannetaan kyläkeskuksen lämpötaloutta eristämällä ja säätämällä sekä uusitaan wc-kalustoa. Toiminnan avulla saadaan kylälle uusia palveluja.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hankkeessa on tähän mennessä toteutettu:

- suokohde Vastasuon Vitikkosaareen
- koulun rannan ruoppaus ja laitureiden teko sekä veneiden hankinta
- lasten leikkipaikan monipuolistaminen
- palvelukohteen opastus Ranuantien varresta
- pannuhuoneen eristys ja wc-istuintien hankinta ja asennus
- suokohteen lintutorni
- koulun keittiön remontti
- keramiikan polttouuni

Suunnitelmissa

- kiipeilyseinä

Kiipeilyseinä on tarkoitus hankkia jumppasalin seinään paikalle rakennettuna. Turvallisuussyistä johtuen sen tekemisessä emme voi talkoilla auttaa, vaan työn tekevät ammattilaiset. Tarkoitus on saada hanke päätökseen nyt talven aikana.

LIVOLLE KYLÄTUOTE –HANKE

Livokas ry on lähettänyt hakemuksen Opetus- ja kulttuuriministeriöön erityisavustuksen saamiseksi nuoren työllistämiseksi taiteen, kulttuurin ja luovan talouden saralle. Tarkoituksena on työllistää ajalle 1.1.-31.12.2014 Jarkko Tarujärvi. Hänen työnään olisi luoda Livon kylälle nimikkotuote, joka loisi yhteishenkeä kylällä asuvien ja mökkeilevien keskuuteen sekä toimisi tuliais- ja matkamuistotuotteena viestinä Livolta.

Päätös valtionavustuksen myöntämisestä tehdään nyt joulukuussa. Odotamme myönteistä rahoituspäätöstä saapuvaksi meille tammikuussa 2014.

VIENAN TIE –HANKE

Pudasjärven kaupunki on lähestynyt Livon kylää kysymyksellä siitä, olemmeko edelleen kiinnostuneet kehittämään yhteistyötä Vienan karjalaiskyläliien kanssa. Asiasta oli puhetta keväällä 2012 ja silloin rahoitus ei vielä järjestynyt. Nyt valmistellaan uutta hanketta, joka perustuisi sekä Livolla toteutetun kylätöiminnan mallin vientiin Vianaan että molemmin puolisen käsityöperinteen tutuksi tekemiseen ja opiskeluun. Toivottavasti uuden EU-ohjelmakauden alkuun mennessä saamme valmiiksi hankkeen tarvitsemat yhteistyöverkostot ja hankesuunnitelman.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAISEMANHOITOA LIVOLLA – ILMOITTAUTUMISPYYNTÖ

Elokuun Livon sanomissa esittelimme ideaa maisemanhoitomahdollisuudesta, jota voisimme tehdä yhteistyössä Livoakas ry:n ja maanomistajien kesken. Tuen hakuaika päättyy huhtikuun loppuun mennessä, joten olkaa yhteydessä Livokkaan hallituksen jäseniin 15.3.2014 mennessä, mikäli haluatte parantaa maisemaa omistamillanne alueilla.

Erityisesti jokivarren pelto- ja metsämaat kiinnostavat, joita hoidettaisiin joko laiduntamalla tai raivamalla niitä.

Anni-Inkeri

Uusia työntekijöitä – Aniitta Haataja

Olen kotoisin Sarakylästä, 56-vuotias kahden lapsen äiti, joista kumpikin jo aikaisia. Olen myös kolmen lapsenlapsen mummu.

Harrastan talvisin hiihtoa ja keppikävelyä sekä teen vähän käsitöitä. Kesäisin marjastan ja kalastan.

Aikaisemmin olin töissä Sarakylän K-Kaupassa n. 31 vuotta, jonka jälkeen työvoimatoimisto ehdotti hakea Livokkaalle töihin ja pääsin nyt ainakin vähäksi aikaa tänne.

Minusta Livolla on kaunista, ja ihmiset ovat hirveän ystävällisiä.

Toivotan kaikille hyvää joulun odotusta!

Aniitta

Aniitta keittämässä porkkanoita porkkanalaatikkoa varten

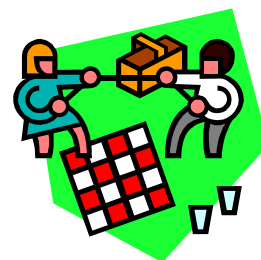
Nerokerhon kuulumisia

Kuluneen syksyn aikana seurakunnan kerho on kokoontunut Livon koululle viettämään mukavia kerhoiltoja. Kerhossa olemme leikkineet erilaisia leikkejä, pelanneet lautapelejä, askarrelleet ja leiponeet sekä ulkoilleet sään salliessa.

Joululoman jälkeen jatkamme tammikuussa viikolla 2.

Mukavaa joulun odotusta!

Lotta ja Aino

Taidekehrä –projektin kuulumisista

Hei livolaiset!

Livokas ry on osatoimijana mukana Taidekehrä-projektissa, joka toimii nimellä Päivä- ja viriketoimintaa Pudasjärven ikäihmisille. Projektissa suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä kyläläisten ja muiden toimijoiden kanssa päivä- ja viriketoimintaa Pudasjärven kylillä, asumispalveluissa ja yksityiskodeissa.

Kesätauon jälkeen toimintaa jatkettiin elokuussa, jolloin kokoonnuttiin Livolle kuuntelemaan luentoa linattivaaran kuparikaivoksen historiasta Jorma Kukan kertomana. Syyskuussa virikepäivän ohjelmassa oli puolestaan paloturvallisuus kotona. Keskustelutilaisuudessa Oulu-Koillismaan Palo- ja pelastuslaitoksen palotarkastaja Pasi Nyman antoi hyviä vinkkejä ja vastaili kysymyksiin kodin paloturvallisuuden parantamiseksi. Lokakuussa oli vuorossa pelipäivä, jolloin bingo ja muut lautapelit tulivat osallistujille tutuksi. Marraskuun virikepäivänä tutustuttiin kuvataiteisiin grafiikan työstämisen muodossa. Kohokuvatekniikalla valmistui päivän aikana useita värikkäitä ja kauniita teoksia osallistujien toimesta. Joulukuun 8. päivä kokoonnutaan vielä ennen joulutaukoa Kauneimpien joululaulujen ja puurojuhlan merkeissä Livon koululla, jossa virikepäivien osallistujat tulevat esittämään runollisen ohjelmanumeron.

Jaakon grafiikkataidetta

Tammikuussa virikepäiviä jatketaan 21. päivä keskiviikkona. Tuolloin kädentaidot pääsevät valloilleen, kun pääsemme perehtymään huovutuksen saloihin. Helmikuussa kuukauden kolmantena keskiviikkona vuorossa on kirjailijavierailu tai vaihtoehtoisesti luento testamentin merkityksestä ja laatimisesta. Maaliskuussa 19. päivä virikepäivän ohjelmassa on tarinapiiri, jossa tarkoituksena on keskustelun lomassa kerätä talteen puhetta tallentaen sekä kirjoittaen tarinoita kylän ja kyläläisten historiasta, elämästä ja sattumuksista. Huhtikuussa 16. päivä on vuorossa kansantanssin ja – musiikin kuukausi. Silloin saadaan nauttia musiikista ja mahdollisesti osallistua kansantanssiin kokeilemalla koreografioita omin jaloin. Toukuun kolmas keskiviikko on pyhitetty liikunnalle ja kesäkuussa pyrimme järjestämään jo perinteeksi muodostuneen teatteriretken Aittojärven uutta kylänäytelmään katsomaan.

Ajatuksia ja ideoita virikepäivien toimintaan otetaan mielellään vastaan, jotta ohjelmaa voidaan kehittää kyläläisten toivomaan suuntaan. Myös ruusuja sekä risuja voi tulla kertomaan joko henkilökohtaisesti tai lähettää alla näkyviin yhteystietoihin.

Virikepäiviä kokoonnutaan viettämään Livon koululla ellei toisin ilmoiteta. Virikepäivät alkavat klo 11 ja päivien yhteydessä on osallistujilla mahdollisuus ruokaila omakustanteisesti.

Sydämellistä Joulua jokaiselle ja tavataan virikepäivillä!

Pirjo Honkanen (myös kuva)
pirjo.honkanen@livo.fi
puh. 040 - 717 9204

Livojokivarsi ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava

Ovat Oulussa taas tehneet hyviä päätöksiä! Vuoden kyläksi valinnasta olemme olleet hyvillämme. Siinäkin päätöksessä oli oma osuutensa Pohjois-Pohjanmaan Liitolla.

Nyt marras-joulukuussa on Pohjois-Pohjanmaan Liitossa sekä hallitus että maakuntavaltuusto saattanut omalta osaltaan päätökseen 1. vaihemaakuntakaavan. Siinä on tulevaisuuden tarpeita varten suunniteltu alueet seuraaviin aihealueisiin:

- energiantuotanto ja -siirto (manneralueen tuulivoima-alueet, merituulivoiman päivitykset, turvetuotantoalueet
- kaupan palvelurakenne ja aluerakenne, taajamat
- luonnonympäristö (soiden käyttö, suojelualueiden päivitykset, geologiset muodostumat)
- liikennejärjestelmän (tieverkko, kevyt liikenne, raideliikenne, lentoliikenne, meriväylät) ja logistiikka.

Päätökseksi tullessa kaavaratkaisussa kaikki turvetuotantoaluevaraukset Livojoen valuma-alueelta on poistettu. Erityisesti Ahosuon kohdalla turvetuotantoon oli luonnoksessa suunniteltu laajasti alueita.

Lisäksi luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitettuja suoalueita jokivarressa on useampia. Vapo Oy:n turvetuotantoon aiemmin haluama Vastasuo on merkitty näin. Samoin Ala-Livolla Metsosuo ja Voilaminsuo. Penikkasuo on merkitty suoalueeksi, jolla on maakunnallisesti merkittäviä luontoarvoja.

Aiemmin harmittelin, ettei Livokas ry:nä huomattu ollenkaan kommentoida kaavaluonnosta. Onneksi Metsähallitus, Pohjois-Pohjanmaan Luonnonsuojelupiiri ry, Iijoen Suojeluyhdistys ry ja Pudasjärven luonnonsuojeluyhdistys ry olivat hereillä ja puolustivat Livojoen erinomaista ekologista tilaa. Lämpimät kiitokset heille kaikille!

Heidän muistutuksiin on Pohjois-Pohjanmaan Liitossa vastattu seuraavasti:

”Koska Metsähallitus alueen merkittävänä turvetuotantoon soveltuvien soiden sekä vesialueen haltijana suhtautuu luontojärjestöjen tukemana hyvin kriittisesti, Livojoen turvetuotantoon, on perusteltua poistaa kaavasta ne Livojoen turvetuotantovaraukset, joiden tuotanto voisi aiheuttaa riskiä Livojoelle. Tällä perusteella poistetaan seuraavat turvetuotantoon soveltuvat suot:

Suon nimi Tuotantokelpoinen ala

Ahosuo, Pudasjärvi (tu-2) 204
Kiiskisuo-Murtosuo, Pudasjärvi (tu-2) 259
Ruostesuo Livo N, Pudasjärvi (tu-2) 194
Ruostesuo Livo S, Pudasjärvi (tu-2) 112
Koivusuo, Pudasjärvi (tu-1) 132
YHTEENSÄ 901 ha

Poistamatta jätetään Livojoen latvoilla sijaitsevat pienet turvepellot sekä joen alajuoksulla, etäällä pääuomasta sijaitseva Hiisisuo S - Kauhasuo, koska niiden tuotanto ei aiheuta mainittavaa riskiä Livojoelle. Osoitetusta Pärjänsuon laajasta turvetuotantoon soveltuvasta alueesta luoteiskulma on periaatteessa Livojoen valuma-alueella. Sitä ei myöskään poisteta, sillä sen vedet voitaneen johtaa kumpaan suuntaan tahansa tuotantovaiheessa, eikä Livojoki siten aiheuta perustetta sen poistamiseen.”

Tästä joululahjasta livojokivarren asukkaita lämpimästi onnitellen,

Anni-Inkeri

Kalastuskunnan kuulumisia

On taas koittanut aika tehdä yhteenvetoa vuoden tapahtumista, niin kalastuksen saralta, kuin muustakin puuhastelusta. Syksyn Livon Sanomissa jo kerroin kesään liittyvät tärkeimmät tapahtumat ja tärkeimpinä tietysti voimalaitosten yli siirrettyjen merilohien vapauttamiset Livojokeen. Kuten jo kerroin, lohien ylisiirrot käynnistyivät vauhdikkaasti 20.6 ja jatkuivat heti juhannuksen jälkeen 26.6 kaikilta osin hyvin onnistuneella lehdistö- ja yleisötapahtumalla koulun laavun rannassa. Istutusten jatko ei sitten sujunutkaan. Lohia ei saatu lisää. Livojokeen oli siirretty 64 lohta ja niistä vain 15 uroskalaa. Suunnitelluista 80 lohesta jäi puuttumaan 16 uroskalaa. Syitä ja selityksiä on kyllä kuultu, mutta harmi joka tapauksessa, että näin kävi. Syksy oli vähäsateinen ja siis poikkeuksellisen vähävetinen – kudun kannalta aivan ihanteellinen.

Iijoella ongelmaksi koettua lohien salakalastusta en ole kuulut Livojoella tapahtuvan. Sen sijaan havaintoja kuolleina tavatuista lohista on kuulunut, yksi tapaus Livojoelta ja yksi Iijoelta, Kollajan- niemeltä. Selitys on, että ne ovat edellisessä siirtoistutettuja kaloja, jotka ovat jääneet jokeen talvikoiksi ja lähteneet seuraavana kesänä laskemaan mereen, mutta menehtyneet jo ennen voimalaitosten turbiineja.

Voimalohen (Pohjolan Voiman) velvoiteistutukset sujuivat nyt ajallaan, mutta syksyn harjusistutuksissa tuli ongelmia. Voimayhtiön omista luonnonravintoaltaista kesän vanhat poikaset loppuivat pahasti kesken. Vähävetinen syyskesä aiheutti poikaskuolleisuutta paljon ennakoitua enemmän. Voimalohi osti Sotkajärven osakaskunnalta Nutilammen altaasta kaikki sieltä saatavat poikaset, mutta Livon istutuspisteen kiintiöstä jäi puuttumaan 6400 harrinpoikasta. Korvaavat ensi kesän istutuksissa nyt puuttumaan jääneen erän.

Vaikka tätä kalenterivuotta on tätä kirjoitettaessa vielä puolitoista kuukautta jäljellä, voidaan jo tässä vaiheessa todeta, että kalastuskausi on ollut hyvä. Kalastuslupien myynti on ollut vilkkaampaa, kuin edellisenä vuotena. Osakaskunta (kalastuskunta) on osallisena kosken yläpuolisen venerannan rakentamiskustannuksissa ja jos laskut eräännyvät maksettavaksi tämän vuoden puolella, tilikauden ylijäämä supistuu vähiin, mutta plussalle jäädyän siitäkin huolimatta.

Lopuksi muutama Livojoen tulevaisuuteen liittyvä uhkakuva. Vapo Oy on taas ihan tosimelellä hake-massa Livojoen valuma-alueella olevalle Ahusuolle turvetuotantolupaa. Aikaisemmin Vapo on hakenut tuotantolupaa Pärjänsuon Kiiskisuolle, jonka kuivatusvedet laskettaisiin Kiiskiojaa myöten Pärjänjokeen ja sitä kautta Livojokeen. Lupaviranomaisten kielteisestä päätöksestä Vapo on valittanut Vesiylioikeuteen. Sillä päätöksellä tulee olemaan ennakkopäätöksen luonne. Jos Vesiylioikeus ei muuta Kiiskisuon kielteistä päätöstä, ei Vapolla ole mitään mahdollisuutta Ahusuonkaan suhteen.

Hyvää loppuvuotta ja Hyvää Uutta Vuotta kaikille!

Terveisin,

N.K.

Joulutervehdyksiä

Tonttu-ukko hiippalakki
jouluyötä valvoo.
Tähtitaivaan enkeleitä
aatoksissaan palvoo.
"Joulussa on taikaa", pieni tonttu hiljaa tuumaa,
hennon suukon enkeliltä poskeltaan, kun kuivaa.

Ihanaa Joulunaikaa kaikille,

Toukolan väki

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta kaikille livolaisille!

Martta ja Timo Kirsikankaalta
Toni, Sanna, Jasmin ja Mimosa
Pasi ja Teija

Jouluyötä tähdet valaisee,
joulurauha täyttää sydämen.

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
kaikille Livon Sanomien lukijoille!

Irma

Joulurauhaa
ja
Siunattua Uutta vuotta.

Taimi ja Aaro

Milana, Annika ja Minja

Hyvää Joulua kaikille Livon Sanomien lukijoille!

Ulla ja Heikki
Tomi ja Hanna-Riikka perheineen
Sami ja Tarja

Kuulkaa Joulun sanomaa,
josta kertovat tähdet
ja rauhaisa maa.

Hyvää Joulua kaikille!!

Ahon Liisa

Tällä kertaa Anni-Inkeri sai ohjeet, että koko kylä ei voi lähteä matkaan Pohjois-Pohjanmaan maakuntapäiville Ouluun vastaanottamaan palkintoa ma 4.11., sillä Scandic-hotellin tilat olivat pienemmät kuin kymmenen vuotta sitten palkintojenjakotilaisuudessa Madetojansalilla. Ehkä se parempi olikin niin, sillä emme varmaan enää toista kertaa olisi saaneet menemään läpi elämysreissua parhaimmat päällä... Saimme Koululle kuitenkin organisoitua kahvitarjoilun kyläläisille, mikä aiheuttikin monenlaista aprikointia ja kysymystä... Ja taisihan sinne saapua myös Oulu –radio haastattelemaan kylän väkeä.

Keijo Pylväs. H-hetki lähenee...

Ouluun paikan päälle palkintoa vastaanottamaan lähtivät siis Mikko, Anni-Inkeri, Virve ja minä. Anni-Inkerikin ajeli ihan asiasta tehden Ouluun Sotkamosta, jälleen kerran tärkeä kokous painaen päälle. Virven kanssa kuitenkin jopa asioimme aamusella tukussa-kin, ettei ihan vain olisi mennyt viihteen puolelle koko päivä...

Saavuimme Virven kanssa jo ajoissa juhlapaikalle ja jäimme odottelemaan Anni-Inkeriä ja Mikkoa. Näimme odotellessamme vilaukselta kaupunginjohtajaamme Kaarinaakin ja mietin, että nyt varmasti Kaarinakin jo arvaa, että miksi me olemme täällä. Onneksi Anni-Inkeri ja Mikkokin saapuivat ja meidät lähetettiin ohjaamaan isoon auditorioon oikein etupenkkiin istumaan. Ajattelin etukäteen, että miten sitä pystyy kaksi tuntia istumaan kuin tulisilla hiilillä, mutta nopeasti se aika kuitenkin meni kuunnellessa mm. Kimmo Sasin ja Mikael Pentikäisen esitelmiä. Sitten se odotettu hetki koitti. Anni-Inkeri, Mikko ja minä lähdimme vastaanottaman palkintoa, Virve jäi ELY-keskuksen työntekijän kanssa kuvaamaan meidän H-hetkeä.

Palkinnon luovuttivat meille maakuntajohtaja Pauli Harju Pohjois-Pohjanmaan liitosta, toiminnanjohtaja Vesa Nuolioja ProAgria Oulusta ja puheenjohtaja Keijo Pylväs Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:stä. Saimme kaikki vastaanottaa jotain: Anni-Inkeri kunnia-aulun, kukkaispoika-Mikko Vuoden Kylä –kiertopalkinnon sekä minä kortin, johon oli merkitty tunnustuksen rahallinen suuruus. Me naiset olimme toivoneet Mikkoa pitämään kiitospuheen, sillä meillä muilla sanat olisivat tainneet jäädä kurkkuun noin jännittävässä tilanteessa. Mikko pitikin hienon alla olevan kehuja saaneen puheensa takeltematta eli paras valinta Mikko puheenpitäjäksi oli.

"KYLÄT ELINVOIMAISESSA POHJOIS-SUOMESSA

Kuka tuo elinvoiman, palvelut, yrityksiä, lisää työpaikkoja, asumisviihtyvyyden, harrasteet, turvallisen kotona asumisen mahdollisuuden vanhusväestölle, syrjäytymisen ehkäisyn ja monet muut tarpeelliset ja tiedostetut tekijät kylille ja lähiöihin? Samaa aikaan yhteiskunnalliset päättäjät painivat murroksessa olevan yhteiskuntamme muutoksien ja sen kulurakenteiden supistamisen kanssa.

On turhaa odottaa, että eteenkään syrjäisille seuduille palvelut, ja valmiiksi annetut ja tuotteistetut aktiviteetit kasvavat ja paranevat. Kylissä ja lähiöissä on katsottava peiliin.

Mikko pitämässä pitämässä kehua puhettaan.

Kylissä ja lähiöissä on osaamista, taitoa ja kykyä tuottaa itse palveluja ja toiminteita, mikä antaa mahdollisuuden täydentää yhteiskunnan ja yrityselämän tuottamia palveluita.

Kyllillä yhteistoiminnan tarpeet ovat olemassa, eikä ole epäselvää etteikö tarpeita ole tunnustettu. Mutta tarvitaan tahtoa, työtä, yhteistyötä, tavoitteiden asettamista ja ennen kaikkea pitkäjännitteisyyttä. Monilla kylillä on aloitettu innokkaasti kaikki heti kuntoon periaatteella, ilman pitkäaikaisia suunnitelmia ja päämääriä. Ja vuoden, kahden jälkeen toiminta on näivettynyt. Tämän vuoksi sitoutuminen, tasapuolisuus, yksimielisyyden löytäminen ja suunnitelmallisuus on kylätoiminnan perusta.

Yhteiskunnalliset tahot, kunnat ja kaupungit antakaa tuki ja huomioikaa toimivat kylät ja lähiöt. On tärkeää, että yhteistyön kynnyks ei ole liian korkea toimivien kyläyhdistysten kanssa. Olkaa mukana yhteistyössä hankkeissa ja toteutuksissa, joihin teitä pyydetään. Yhteistyö lisää aktiviteettia ja on helppo laskea, mikä merkitys on kylien ja lähiöiden aktivoitumisella yhteiskunnalle. Onko kylistä ja lähiöistä omaehtoisesti mukana luomassa elinvoimaa, hyvinvointia 1%, vai 20% vai jopa 50%?

Edellä kerrotussa niitä pointteja, jota kylämme Livo ja kyläyhdistyksemme Livokas ry on joutunut ja joutuu miettimään ja samat asiat pätevät varmaan monen muun kyläkulman tai lähiön osalla.

Näillä eväillä; ongelmien ja tilanteiden ratkomisella kyläyhdistyksemme ja kylämme on toiminut tehoste-
tusti 2000 -luvun alusta saakka, jolloin kylällä toimivien yhdistyksien ja kyläläisten voimavaroja koordinoitiin ja yhdistettiin.

Reilun 10 vuoden aikana olemme luoneet palveluja kylälle ja työpaikkoja niiden myötä. Virike- ja harrastemahdollisuudet ovat parantuneet. Kylämme asukasluku on säilynyt, kylällä on edelleen lapsiperheitä ja monet vanhuksset pystyvät asumaan kotonaan tukiverkon ja kyläyhdistykseltä saatavan avun turvin edelleen. Syrjäytyminen yhteiskunnasta on vähentynyt. Asumisviihtyisyys ja yhteenkuuluvuus kylällä on kasva-

Virve Stenius, Minna Perttu, Anni-Inkeri Törmänen, Mikko Salmela, Kaarina Daavittila, Henrik Hämäläinen, Keijo Pylväs ja Esa Aunola ja Vuoden Kylä -palkinnot

nut. Kiteytettynä kyläyhdistys LIVOKAS ry harjoittaa yhteiskunnallista yrittäjyyttä ja luo hyvinvointia Livolle ja sen lähialueille.

ON KIITOKSEN AIKA: Kiitän livolaisten puolesta tänään saamastamme Pohjois-Pohjanmaan VUODEN KYLÄ -palkinnosta. Ja samalla toivon tekemämme työn toimivan esimerkkinä ja kannustimena muille kylille.

Lopuksi KIITOS Teille; jotka olette tehneet työn kylämme eteen, KIITOS Livolaisille, Livon vapaa-ajan asukkaille ja Yhteistyötahoillemme.”

Onneksi palkintojen jaon jälkeen tuli heti kahvitauko, sillä ainakin itse olin niin täpinöissäni, että istumisesta yhdessä kohti ei varmasti olisi tullut enää mitään. Saman tien, kun nousimme tuoleistamme ylös, meidät ympäröi onnittelijoiden joukko. Ensimmäisenä onnittelemaan tulivatkin kaupunginjohtajamme Kaarina Daavittila sekä Henrik Hämäläinen, jotka olivat todella iloisia Pudasjärvelle saamastamme tunnustuksesta.

Oli todella hieno tilaisuus, jossa saimme olla osallisena. Yhtä hienolta tuntui saapui Koululle illalla ennen kahdeksaa, kun siellä oli vielä kyläläisiä kahvittelemassa ja odottamassa, että millaisia lahjuksia olemme saaneet. Oli vielä huikeeta katsella porukalla kyläläisten kanssa palkintojenjakotilaisuus ja kuulla Mikon puhe uudelleen. Ei meinannut uni tulla silmään illalla näin hienon päivän jälkeen.

Tällä kertaa Pudasjärven kaupunkikin muisti meitä voitosta hienolla kukkakorilla ja stipendillä!

Toivottavasti muistatte kaikki livolaiset (joko entiset, uudet, työntekijät, mökkeilevät tai muuten vain livolaismieliset), että tämä tunnustus on kaikille teille! Jokaisen panos on ollut tärkeä, yhdessä me olemme saaneet tämän aikaan! Kiitos teille kaikille! Tämän tunnustuksen myötä jaksamme varmasti seuraavat kymmen vuotta jälleen paiskia töitä ja kehittää kyläämme. Tiedä vaikka olisimme silloin jälleen kerran samassa tilanteessa. Siihen varmasti tähtäämme.

Pohjois-Pohjanmaan vuoden kylä –titteli tuo meille myös ehdokkuuden valtakunnalliseen Vuoden kylä –kilpailuun 2014. Jotta siinä pärjäisimme meidän tulee vain yrittää parantaa toimintaamme koko ajan täydellä teholla eteenpäin. Tänäkin vuonna Itsenäisyyspäivänjuhliissa oli livolaisväriä ja mikäli valtakunnallisen tittelin voittaisimme, voisimme hyvässä lykyssä saada ensi vuoden juhliin jälleen kutsun vaikkapas puheenjohtajallemme... Sepäs vasta huikeeta olisikin.

Minna (kuvat: Virve Stenius, ELY-keskuksen työntekijä ja Minna)

Joulutervehdyksiä

*Jouluiset onnitellut vuoden kylälle Livolle ja
Hyvät Joulut sen kaikille asukkaille
sekä kaikille muillekin tutuille.*

Kokko Timppa

Pohjois-Pohjanmaan Vuoden kylä 2013 – Livo, Pudasjärvi-lehdistötiedote

Pudasjärven Livo Pohjois-Pohjanmaan Vuoden Kylä 2013

Pohjois-Pohjanmaan maakuntapäivillä palkittiin tänään Vuoden Kylä. Tunnustuksen sai Livon kylä Pudasjärveltä. Vuoden Kylä sai tilaisuudessa 2 500 euron tunnustuksen ja kiertopalkinnon vuodeksi haltuunsa. Palkinnon luovuttivat kylälle maakuntajohtaja Pauli Harju Pohjois-Pohjanmaan liitosta, toiminnanjohtaja Vesa Nuolioja ProAgria Oulu ja puheenjohtaja Keijo Pylväs Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:stä.

Vuoden Kylän valinnassa painotettiin tänä vuonna kylän pitkäjänteistä kehittämistä, toiminnan oma-leimaisuutta ja ennakkoluulottomuutta sekä nuorten toimintaa kylässä.

Pudasjärven Livo on asukasluvultaan pieni kylä, noin n. 180 asukasta, mutta se on saanut aikaan lähiympäristössään merkittävää myönteistä kehitystä. Kyläläiset osaavat ja uskaltavat tarttua eteen tuleviin mahdollisuuksiin. Kylällä on hyödynnetty monipuolisesti eri kylätoiminnan rahoituslähteet.

Kyläyhdistys Livokas ry:n panos pitkäaikaistyöttömien työllistäjänä on ollut merkittävä, esimerkiksi vuonna 2012 palkkatuella on työllistetty 10 henkilöä, joka on 10 prosenttia koko Pudasjärven palkkatuella työllistetyistä pitkäaikaistyöttömistä. Kylätoiminta on aktiivista ja nuorekasta. Kylä on ottanut kylätoiminnalle tulleet ja tulevat liiketoiminnalliset haasteet vastaan menestyksekkäästi.

Livon kylä palkittiin nyt toista kertaa Pohjois-Pohjanmaan Vuoden Kylä –palkinnolla, mikä osoittaa kylän kehittämisen pitkäjänteisyyttä ja tuloksellisuutta. Aiemmin Livon kylä sai palkinnon vuonna 2003. Vuoden Kylä on Pohjois-Pohjanmaalla valittu vuodesta 1997 lähtien vuosittain. Vuoden Kylän valitsee Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n hallitus yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton ja ProAgria Oulun kanssa.

<http://www.pohjois-pohjanmaa.fi/index.php?1098>

Joulutervehdyksiä

*Pienet töppösten jäljet lumessa näin -
kaksi tonttua kulki käsikkäin.
Ohi on kiire tonttujen,
nyt on aika rauhan ja rakkauden.
Hyvää joulua!*

*Minna ja Marko
sekä karvakuonot*

Yhteiskunnalliset yritykset Skotlannissa - Arin opintomatka Skotlantiin

Julkisen sektorin kasvavien haasteiden edessä kunnat ja kaupungit ympäri Eurooppaa ovat yhä enenevässä määrin kiinnostuneita innovatiivisista ratkaisuista palveluntuotannossa ja erityisesti maaseudun paikallistalouden tai työllistämisen kehittämistä. Sosiaalinen näkökulma on usein unohdettu, mutta nykyään nähdään myös sen merkitys paikallisyhteisöille.

Skotlanti on suomalaisille kiinnostava vertailukohde asukasluvun ja maantieteellisen profiilin samankaltaisuuksien vuoksi. Yhteiskunnallisen yrityksen politiikkaa on Skotlannissa ja koko Iso-Britanniassa kehitetty tietoisesti jo vuosikymmenen ajan.

Pohjois-Pohjanmaan viiden Leader-toimintaryhmän Yhteishautomo-hanke järjesti tutustumismatkan Skotlannin yhteiskunnallisiin yrityksiin. Seurueeseen kuului 23 eri alojen toimihenkilöitä Pohjois-Pohjanmaan alueelta, yksi iso kiho Lapista sekä matkaopas Helsingin kupeesta.

Matkamme alkoi maanantaina lennolla Oulusta Helsinkiin. Helsingissä vaihdoimme konetta, lensimme Lontooseen. Vielä yksi koneen vaihto ja Glasgow lentokentälle saavuimme maanantai-iltana klo 21.40 paikallista aikaa. Kello oli perillä kaksi tuntia jäljessä Suomen aikaa. Bussikyydin jälkeen hotellille, ei tarvinnut enää unta houkutelaa.

Kaunista arkkitehtuuria Glasgow'n kaupungintalolta

Aamulla bussi starttasi klo 8.30 ja suuntasimme Glasgow'n kaupungintalolle, jossa meidät otti vastaan apulaispormestari Bailie Gerald Leonard. Kaupungintalolla meille kerrottiin kaupungin suhtautumisesta yhteiskunnallisiin yrityksiin sekä esiteltiin yritys nimeltä Galgael. Yritys opetti nuorille puusepäntöitä, teki veneitä, huonekaluja, koriste-esineitä jne. Materiaaliksi kerättiin mm. tuulenskaatamia puita ja tuotteita myytiin nettikaupassa.

Obanin kylän idyllistä kylämaisemaa

Puolen päivän aikaan siirryimme KibbleWorks -nimiseen yritykseen. Yrityksen päätoimiala on suurehko sisäoppilaitos, mutta lisäksi heillä oli hyvin mielenkiintoinen korjaamo/kierrätyskeskus nimeltään Oskar's. Tämä verstaas ottaa vastaan kaiken joutilaan tavaran, kunnostaa sen ja myy edullisesti eteenpäin. Lisäksi verstaalta löytyy painopaja, autokorjaamo, pienkonekorjaamo sekä talonmiespalvelut. Yritys työllistää vain vaikeasti työllistyviä nuoria ja pyrkii kouluttamaan heidät työmarkkinakelpoisiksi.

Päivän päätteeksi ajelimme bussilla pari tuntia pohjoista kohti ja päädyimme Oban -nimiseen kylään. Obanin kylä oli ehkä hieman isompi kuin Kurenalus. Sieltä löytyi meille hotelli, ruokakauppa, kuppiloita yllättävän paljon, ja tietenkin wiskitislaamo, joka oli melkein joka kylässä. Kylä on selkeästi turistikeskus ja myös matkamuistomyymälöitä oli paljon.

Yövyimme Royal Hotellissa, ja suuntasimme aamulla kävellen Atlantis Sport Centreen. Atlantis on entinen kaupungin uimahalli, jonka käyttöaste oli ollut hyvin heikko. Kymmenkunta paikallista eri alan

yrittäjää päättivät tarttua toimeen ja perustivat uimahallista yhteiskunnallisen yrityksen kaupungin suostumuksella. Muutamassa vuodessa he kehittivät toimintaa valtavasti, ja saivat kyläläiset osallistumaan sen aktiviteetteihin. Atlantis Sport Center työllistää tällä hetkellä 55 henkilöä koko- tai osa-aikaisesti. Kaupunki tukee hallin toimintaa puolta pienemmällä rahalla kuin aiemmin, mutta siitä huolimatta toiminta on kannattavaa.

Mullin saaren kaunista rantamaisemaa

Iltapäivällä hyppäsimme lautan kyytiin, ja seilasimme Mullin saarelle. Saarella tutustuimme kahden päivän aikana yhteiskunnallisiin yrityksiin nimeltä: Mull & Iona Community Trust An Roth Enterprise Centre, Mull Theatre, Tobermory Harbour Association, sekä North West Mull Community Woodlands. Saarella asfalttitiet olivat vain linja-auton levyiset. Ohituslevikkeitä oli samalla tavalla kuin Livon raitella, ja niihin pysähdyttiin aina oottamaan että vastaantuleva pääse ohitse.

Torstaina iltpäivällä seilasimme takaisin Obaniin, ja Obanista linja-autolla taikaisin Glasgown Gynhill Hotelliin. Perjantaiamuna bussi vei meidät Glasgown lentokentälle, josta liitelimme takaisin samoja reittejä, kuin olimme tulleetkin. Lontoon lentokentällä meillä oli odotusaikaa seitsemän tuntia ja virkeimmät meistä teki vielä pienen junaretken Lontooseen.

Opintomatka oli erittäin mielenkiintoinen, ja yhteiskunnallisten yritysten toiminnassa oli hyvin paljon samoja asioita kuin Livokas ry:n toiminnassa. Tässäkin asiassa voimme pitää Livon kylää edelläkävijänä kansainvälisenkin mittapuun mukaan.

Ari Puhakka (myös kuvat)

Joulutervehdyksiä

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
kaikeille livolaisille!*

Irja ja Eino Niemi

*Rauhallista Joulua ja
Onnekasta Uutta Vuotta!*

Kotikampaamo Ritun Hius

Urho Koivukankaan sotapäiväkirjat

Vihreäkantinen vihko ajalla 24.6.1941 – 4.7.1942

6.7.1941

On jo raittiimpi ilma, käytiin jälleen tietyössä.

7.7.1941

Puoleltapäivin vesisade. Tänään pitäisi sodan loppua Venäjän-Saksan välillä, erään ennustajan mukaan, joka on tässä rykmentissä. Hänen ennustuksensa kuuluu ennen aina toteutuneen, miten nyt sitten käynee? Käytiin tietyössä rajalla Neuvostoliiton puolella. Nyt saa siis sanoa käyneensä ulkomaalla, ts. Neuvostoliitossa. Rajalinja ei niin kovin suurta ollut, että sisämaassa ns. "paasit" ovat leviämipiäkin. Suuri kivi oli nostettu pystyyn ja kaksi vahvaa nelikulmaista puupaalua oli myös linjalla, samoin pöytä, olisikohan käyty joskus siinä neuvotteluja? Tein puumerkkini toiseen paaluun. Metsä näytti ainakin rajalla olevan hyvää ryssän puolella.

8.7.1941

Tietyössä.

9.7.1941

Tietyössä, lämmin ilma. Saatiin saksalaista tupakkaa 1 loota mieheen, a 10kpl.

10.7.1941

Ukkossade, lämmin ilma, päivä leväheltiin, illalla kello 10 (22) lähetettiin marssimaan Neuvostoliittoon. Kauniita maisemia Karjalassa, järviä ja jokia, niin kuin Suomessakin. Ensimmäinen kyläryhmä Lonkka, n. 4 km rajalta, oli tietenkin autio ja kurjassa kunnossa niin kuin tavallista ryssien jäljiltä. Rakennustapa jo vähän erityylistä kuin meillä, puut salvettu pyöreinä ja kapeita solia rakennusten välillä. Vainiot pensottuneet, asukkaat missä lienevätkään? Erikoisen kaunis järvimaisema, oli tästä joitain kilometrejä itään, tie kulki kapeaa korkeaa harjua, toisella puolen järvi. Lahdekkeineen ja saarineen, toisella puolen myös lampia ja metsät sitten. Yleensä tämä 25 km, joka marssittiin, oli kirveen koskemattomia, jäyhiä ikimetsiä. Meillä ei ainakaan Pohjois-Suomessa enää löydy tällaisia metsiä. Petäjät oli tavattoman paksurunkoisia, pitkiä, mutta ryssät näkyvät tienvarsissa ne hakanneet kaikki maahan ja sinne jääneet. Selkä ei näy niillä "sujuneen", että olisivat saaneet "suomalaisen kannon", vaan ne on vähintäinni metrin pituisia.

Tässä on myös järvi, johon majoituttiin ja joki, myös kulkee itää kohti, mutta nimiä ei tiedä. Hirviä täällä näyttää olevan paljon ja täällä äärettömissä erämaissa ne ovatkin kotonaan. Rintamalta ollaan nyt 13 km päässä, taistelun jytinä kuuluu ja sinne päin taas lähetään jo tänään. Vienen Karjalan valloitus suunnitelma näyttää olevan, että joukot tunkeutuvat useasta kohti teiden suunnassa Vienen mereen asti ja niin ryssät "motitetaan". Kun ei vain olisi liian iso urakka". Käki kukkuu yhtenäisen täälläkin "suomalaisittain". Nämä vedet on täällä kalarikkaita, jotkut pojista käväsevät uistimella (kellä on) ja melkein kannannainen nippu on kaloja, haukia ja ahvenia tavallisesti.

11.7.1941

Kuuma ilma. Levähettiin päivä erään järven rannalla 25 km rajalta. Illalla taas siirryttiin 7 km. Taistelualueita oli jo tienvierustat mm. metsäpaloja oli ollut, nytkin näkyy itäpohjoisesta nousevan kahdesta kohti vanha savu. Illalla kuului jo selvästi taas tykkien jyskettä, yhteen suomalaisten telttaan oli tullut ryssien kranaatin täysosuma, 3 oli kuollut ja useita haavoittunut.

12.7.1941

Kuuma ilma, taas lensi 2 ryssien lentokonetta, rintaman yllä ampua kormittaen lyhyitä sarjoja. Me taas siirryttiin, nyt ollaan etulinjoista n. 3 km päässä. Matkan varrella näkyi yhdessä paikassa 6 ryssien ruumista, 1 hevonen, kaikki mätänemistilassa, levittäen inhottavaa tuoksuaan, myös oli kaikenlaista muuta ryssiltä jäänyttä kamaa, m.m. Pst.tykkä mutta oli lukot siitä viety, yleensä on (ja oli jo rajan lähellä) metsissä miinoja niin että liikkuminen tahtoo olla vaarallista. Tässä joessa, joka syvässä uomassa virtaa itää kohti, ja jonka vartta seurailaan, näkyy olevan nyt vähä vettä, on pystyjä koskia, m.m. tällä kohdalla putous. Jylhän kauniita maisemia olisi täällä Vienen Karjalassa, kun vain olisi rauhan aika ja olot normaalit.

13.7.1941

Kuuma ilma, tienkorjuuta, "neuvottelut" jatkuvat, ts. tykistö- ja kranaatinheitintulta. Ryssien hakuammunnasta johtuen äkkiarvaamatta useita kranaatteja räjähteli lähellä meitä aiheuttaen "hermostunutta liikehtimistä" miesten keskuudessa, Ilmahäilytyksiä, lentoja, ym. siis melko "vaihteleva" päivä. Yöstä muodostui oikea "rymy-yö". Saksalaiset syöksypommittajat kävivät "vierailulla" ryssien puolella. Oli jännittävää seurata niiden salamannopeaa syöksyä, jota seurasi kumea, maata räjäyttävä räjähdys. Hetkinen oli hiljaista, sitten muodostui äkkiä ilmataistelu. Meidän yläpuolella ryssälinen hävittäjä ilmaantui ja sai ammutuksi alas yhden saksalaisen pommikoneen, joka syöksyi palavana maahan, niin lähelle meitä, että palon räätinä kuului. Kaksi saksalaista kuoli siinä. Ryssät ovat "motissa" kuultiin yöllä. Mutta ovat lujissa asemissa, n. 3 km, meistä ja heillä on tykistöä, joilla röykyttävät. Ei tahdo tulla enää nukkumisesta mitään, sillä kranaatit räjähtelevät ja lentokoneita on yhtenäin.

Pentti Uusi-Ilkainen 13.8.2013 80 v.

On kulunut yli kahdeksan vuosikymmentä siitä, kun potra poika PUI näki ensikertaa päivän valon kylmänä kesäyönä. Pakkanen oli pannut perunamaat mustaksi, mutta Penttiä ei perunakato huolettanut, kävi vain hanakasti kiinni äidin maitovarastoon. Paarmuskana lienee ollut Tolopan Muori tai Kankaan Anni,

kättilöitä ei varmaan ollut saatavissa jokaiseen synnytykseen, niinpä kylän etevät naiset olivat hyvin usein lapsen päästäjinä.

Vuodet kului ja rankat sotavuodet sattuivat PUI:n lapsuusajalle. Kansakoulu alkoi ankeana sota-aikana, mutta lapset sopeutuivat hyvin vaikeisiin oloihin. Kansakoulun yläluokilla Penttiin iski urheilukärpänen, harrastettiin monia eri lajeja: hiihtoa, yleisurheilua, pesäpalloa. Kansakoulun jälkeen oli lähdettävä savotoille, ansiotyöhön, pokasaha, kirves ja kuorimarauta reppuun ja menoksi. Ei ollut siihen aikaan pulaa töistä, Metsähallitus perusti suuria savotoita Aintio-ojan varrelle. Oli Isokangasta, Saunamaata, Lavaselkää ja Palovaaran savotoita. Sinneppä sitten Penttikin matkusti apostolinkyydillä, joko suksilla tai astuen, ei ollut teitä, kinttopolkuja vain yleensä, vielä nytkin on uittopuron varteen huonot kulkutiet. Yksi talvi kului Pentillä Lapin suurilla savotoilla, vaatii tiettyä asennetta ja uskallusta nuorelta mieheltä, tuiki tuntemattomaan kairaan, kun leivän leveys on pokasahan ja lumisen korpikuusen juurelle kumartuvan miehen selkärangassa.

Pentti Uusi-Ilkainen ja Ulla Salmela kesällä 2013 Käkelän Anteron ja Tarjan kesäjuhliissa.

1950 -luvun tienoilla tuli Livon koulun opettajaksi Antti Tamminen. Hän toi tullessaan lentopallon Livon kylälle, lentopallobuumin. Siihen buumiin Penttikin sotkeutui, pahemman kerran. Iski lentopallokärpänen, pahempi sellainen, siitä ei PUI ole selvinnyt vieläkään. Paljon sitä lentopalloa pelattiin, kesä-illat hakattiin, mukana kymmeniä pelaajia, nukkumaan kukaan ei malttanut mennä.

Viisikymmenluvun loppupuolella Pentti löysi elämänkumppanin Livon kyläkaupasta, Anja -nimisen tytön. He avioituivat, muuttivat Ranualle, mutta lentopallo kulki mukana. Ranualla muutto Pudasjärvelle Osuuskaupan palvelukseen, lentopallo repussa kulki aina mukana. Pudasjärven lentopallobuumin aikana Pentin nimeksi vakiintui PUI. Mutta matka jatkui, seuraava työmaa oli Taivalkosken OK, mutta ei lentopallo jäänyt Pudasjärvelle, muuttokuorman mukana se kulki vain aina mukana. Joskus olen miettinyt, kumpi on ollut Puille tärkeämpi työ vai lentopallo, hyvin on miehellä pyyhkinyt.

Sitten muutto Ouluun, ei niinkään työn perässä, vaan kuinkas ollakkaan, se pallo pyöri mukana lentopalloseura ETTAAN. Mutta, kun ETTA oli jatkuvasti rahavaikeuksissa, niin PUI lanseerasi Pohjois-Suomen erämessut käyntiin vuosikymmen sitten. Niinpä ETTA on päässyt jaloilleen ja on Suomen parhaita lentopalloseuroja. Kyllä taitaa olla niin, että talousmiesten pitäisi olla urheiluseurojen johdossa. Joskus kesäisin Pui tulee Livojoen varrelle, mökilleen, Luppolaan lataamaan akkujaan, ei kuitenkaan viikkoa pitempään kerrallaan, kun jo punainen Peugeot on taipaleella. Ei lopu mieheltä virta.

Hyviä terveitä vuosia jatkossakin!

80 -vuotiaan miehen elämää sivusta ja läheltä seurannut nuorempi veli,

UPI

Livokkaan kannanotto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle VAPO OY:n turvetuotantoalueen YVA-selostukseen

Ahosuo sijaitsee kaksi kilometriä Pudasjärven Livon kylältä koilliseen. Suunniteltu alueen kuivatus tapahtuisi Koi-
vuojaa ja Peuraojaa pitkin Livojokeen.

Livojokeen ei ole annettu yhdellekään turvetuotantoalueelle pitävää lupaa. Metsosuosta on vesioikeuden kielteinen päätös vuodelta 1994 ja Savisuosta, joka sijaitsee suhteellisen lähellä Ahosuon aluetta, on vesiylioikeuden päätös vuodelta 2005, jossa siihen aiemmin annettu päätös kumottiin. Iijoen vesistöalueella useita jokivarsia on jo turvetuotantokäytössä. Livojokivarsi on vielä säästynyt tältä toiminnolta ja se on tarpeen jättääkin turvetuotannon ulkopuolelle valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

Livojoki on maakuntakaavassa arvioitu Keski-Livolle saakka arvokkaaksi vesialueeksi mm. joessa esiintyvän uhanalaisen jokihelmisimpukan vuoksi. Vesistö on myös arvokas kalavesi, ja sen varrella on vakituisen väestön lisäksi runsaasti vapaa-ajan asutusta.

Kyläläisten suhtautuminen hankkeeseen on hyvin kriittinen. Siksi lausummekin arviointiohjelmasta seuraavaa:

- 1) Ohjelman kohdassa 2.7 Muut turvetuotantohankkeet tulee selkeästi ilmaista, että erinomaisessa ekologisessa tilassa olevan Livojoen **valuma-alueella** ei ole yhtään turvetuotantoaluetta. Koko Iijoen valuma-alueen käyttäminen vertailuna tässä yhteydessä on harhaanjohtavaa, joten tässä pykälässä käsiteltäköön vain Livojoen valuma-alueen turvetuotantoaluetietoja. Tai jos muista valuma-alueista tässä kohdassa puhutaan, niin se on tarpeen mainita, että Iijoen sivu-uomista vain Livojoki on luokiteltu erinomaiseksi ekologiselta tilaltaan.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistustyö on edistynyt ja 1. vaihemaakuntakaavaehdotus on hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallituksessa 11.11.2013 ja –valtuustossa 2.12.2013. Päätökseksi tulleessa kaavaratkaisussa kaikki turvetuotantoaluevaraukset Livojoen valuma-alueelta on poistettu, mukaan lukien tämä Ahosuon turvetuotantoalue. YVA-selostuksessa mainittu Vastasuo on merkitty SL-1 merkinnällä, jolla osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitettuja suoalueita.

- 2) Hankkeen perustiedoissa (kohta 2.9) on ansiokkaasti referoitu Valtioneuvoston periaatepäätöstä Vesiensuojelun suuntaviivat vuoteen 2015 sekä Kansallista suo- ja turvemaiden strategiaa. Hanke toimii kuitenkin tätä periaatepäätöstä ja strategiaa vastaan, koska turvetuotantoa suunnitellaan toteutettavaksi luonnontilaisella suoalueella (vähintään puolet suunnitellusta alasta) sekä sellaisella vesien ekologiselta tilalta hyvällä valuma-alueella, jolla ei ole aiempaa turvetuotantoa. Valtiovallan tavoite on ohjata turvetuotannon sijainti niin, että tuotannon haitalliset ympäristövaikutukset olisivat mahdollisimman vähäiset. Turvetuotanto on valtakunnallisissa suunnitelmissa keskitetty luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneille soille. Tämä hanke on näiden tavoitteiden vastainen.
- 3) Ohjelman kohdassa 2.9 Liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin olisi hyvä mainita Livojoen putaiden kunnostusaloite, johon Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut lausuntonsa ja jonka kunnostushankkeen yleissuunnittelu on meneillään.

Lisäksi Vaelluskalat palaavat Iijokeen ja Iijoen kalatiet –hanketta esittelevään kohtaan on syytä mainita, että Livojoessa ylisiirretyt emolohet ovat tutkitusti onnistuneet lisääntymään ja hankkeen avulla parannetaan myös Livojoessa esiintyvän jokihelmisimpukan elinmahdollisuuksia. Livojoen raakut tarvitsee isäntäkalan lohta.

- 4) Kohdassa Hydrologia ja tulvariskit 7.1.2.2 jäiden lähtö Livojoessa väitetään tapahtuvaksi keskimäärin 30.5. Vappu on hyvin tavallinen jäiden lähdön aika Livojoessa. Toukokuun lopussa ei jäitä yleensä ole.
- 5) Kuormituksen arviointi kohdassa 7.1.4.2. on erityisesti kiintoaineskuormituksen osalta puutteellinen. Kemiallinen käsittely todetaan muiden arvioitavien yhdisteiden (COD, KokP ja KokN) osalta tehokkaimmaksi puhdistusmenetelmäksi. Kuulemistilaisuudessa Livon koululla 24.10.2013 tuli esille, ettei riittävää tutkimustietoa kiintoaineskuormituksen määrittämiseksi kemiallisen käsittelyn osalta ole. Tarpeellisen tiedon puuttuessa tulee ottaa käyttöön molemmat menetelmät siten, että pintavalutus kentän kautta kulkenut kuivatusvesi käsitellään ennen vesistöön päästämistä kemiallisella käsittelyllä.
- 6) Jokiheimisimpukkaa koskevat selvitykset kohdassa 7.3 ovat puutteellisia. Hankkeen kannalta tärkeimmät eli hankealueen alapuolisen Livojoen raakut ovat tutkimatta. Tietysti on hyvä ottaa erittäin uhanalaisen lajin elinympäristön kartoittamisessa huomioon myös Livojoen yläosat huomioon, kuten selostuksessa on tehty.

Tässä kohdassa on tarpeen ottaa myös huomioon se, että kesällä 2013 istutettujen emolohien mukana on Livojokeen tuotu myös raakun toukkia.

- 7) Kohdassa 7.9.3 on esitetty liikenteen vaikutuksia ja suunniteltujen hankkeiden yhteisvaikutuksia tieosuudelle Ala-Livo – Livo. Yhteensä 30-50 raskaan liikenteen ajoneuvoa lisää tälle tieosuudelle tekee haittavaiikutuksesta kestävämmän paikallisen liikennöinnin kannalta. Tie on kapea ja mutkainen. Tien varressa asuvat eläkeläiset ja mökkiläiset käyttävät sitä lenkkeilyyn, pyöräilyyn ja potkukelkkailuun. Kevyen liikenteen väylää ei ole, eikä näy suunniteltavankaan. Vain koululaisten kannalta tehty liikenneturvallisuuden tarkastelu on alueen asukkaiden näkökulmasta riittämätön. Mikäli lupa turvetuotantoalueelle myönnetään, tulee alueen tiestö saattaa kasvavia liikennemääriä vastaavalle tasolle ennen kuin tuotantoa alueella aloitetaan.

Liikenteen kasvaessa melutasot nousevat myös monin paikoin asumisen kannalta liian korkeiksi, kuten kohdassa 7.11.3 on arvioitu. Lähes kaikki alueen kotitaloudet ja lomakiinteistöt sijaitsevat kapealla vyöhykkeellä maantien ja joen välissä. Siksi liikennemelun nouseminen vaikuttaa merkittävästi asumisviihtyvyyteen.

- 8) Ahusuon alueelta on selostuksen kohdan 7.14 mukaisesti tehty havaintoja valtakunnallisesti vaarantuneeksi luokitellusta suopunakämmekästä ja kaitakämmekästä: Lisäksi alueella kasvaa alueellisesti uhanalaista rimpivihvilää ja vaaleasaraa, joka on Suomen kansainvälinen erityisvastuulaji. Ahusuolla on myös kaksi luonnontilaista lähdetä, jotka ovat vesilain tarkoittamia suojeltavia pienvesikohteita ja avosoilla on myös kangasmetsäsaarekkeita, jotka ovat mahdollisesti metsälain tarkoittamia erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Nämä suojelua vaativat lajit ja elinympäristöt saavat puolustavan kannanottomme.
- 9) Alueen asukkailta on kysytty hankkeen arviointivaiheessa mielipidettä hankkeen suhteen. Pyydämme huomioimaan alueen asukkaiden voimakkaan mielipiteen kohdassa 7.16, joka miltei yksimielisenä toteaa esitetyn hankkeen haittojen olevan hyötyjä suuremmat. Paras hankevaihtoehto alueen asukkaiden (88 %) mielestä on VE0: Turvetuotantoa ei aloiteta.

Livolla 7.12.2013

Ari Puhakka (pj.)

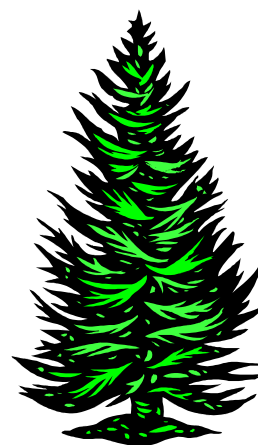
Anni-Inkeri Törmänen (siht.)

Pintamon livolaiselta

Hieman sai miettiä, että mitä sitä kirjoittaisi, juttua kun riittäisi yhdestä kuin toisesta asiasta. Päällimmäisenä mielessä on kuitenkin ollut kirjoittaa ajatuksia Livolta lähtemisestä. Heti Pintamolle saavuttuani rupesin runoa rustaamaan aiheesta Livo, runoja, kun kirjoittelen muutenkin inspiraation iskiessä. Päätin kuitenkin runon kirjoitettuani vain siirtää siitä parhaat proosalliset osat kera mietteideni seuraaviin lauseisiin.

Ennen Livolta lähtöä oli aikaa hyvästeille. Katselin ennen lähtöä Livon auringonlaskua ja tähtiyötä muistellen monetko sellaiset olen Livolla katsellut edeltänyttä päivää ajatellen. Koetin päivälläkin luoda joihinkin asioihin viimeisen silmäyksen. Tai ainakin talven pituisen. Oli opettavaista ja mielenkiintoista viettää kesällä kausi kylätalolla sen samalla ollessa ensimmäinen työpaikkani ammattikoulusta valmistumisen jälkeen. Hiljaisempina hetkinä ennen lähtöä puunasin kylätalon lattioita ja pyyhin pölyjä tavallistakin perusteellisemmin hymyillen taas yhden siellä vietetyn kauden jättämille muistoille, sekä hyvälle että huonommille, aika kultaa kaiken. Sillekin taannoin eräältä kylätalolla kuullulle ajatukselle; On se tuokin, kun tulee tänne vapaa-ajalla siivoilemaan. Vaan samahan se on jotain tehdä, kun tulee ihmisiä näkemään paikkaan, jonka kokee tärkeänä. Tätä kirjoittaessani tunnen itseni hieman turhan tunteilevaksi, vaan taidan olla kasvanut tavallaan kiinni Livoon. Näin jälkepäin voin kertoa, että on vähän orpo olo ilman kylätaloa harrastuksena ja kyläläisiä heidän sosiaalisuutensa ja avoimuutensa vuoksi. Seläisten piirteiden osavaikutuksella Livolta on aina löytänyt pysyviä ystäviä, jotka ovat suuri syy siihen, etten malta olla Livolla käymättä ja, että haluan kuulla Livon kuulumisia. Livolla ovat myös elämäni takaisin löytäneet monet ihmiset, joita en enää näitten vuosien jälkeen muistanut siihen koskaan kuuluneen ja joitten ansiosta olen saanut noin sellaisia uusia vanhoja muistoja. Kiitos heille, että ovat tulleet juttelemaan, ja ystäviksi, nyt, kun olen aikuinen.

Nautin ennen lähtöä koira ulkoiluttaessa linnunlaulun koristamasta muuten hiljaisesta kylätiestä ajatellen, miten mukavaa on tietää sillä hetken kuluttua raikuvan koulutielle kiirehtivien lasten äänet ja sitä seuraavan päivän kera touhukkaiden ihmisten, jotka joutaessaan "pulppuilevat" kylätalollakin. Juuri se "pulppuilu" tekee sen, että Livolla on joka päivä jotenkin erilainen ja siksi vähän harmittaa, kun en ole niitä päiviä näkemässä. Myös hiljaisuutta ajattelin, en sillä pelolla, että se kylätie olisi joskus ikuisesti hiljainen, vaan sillä muistolla, miten Livolla on halutessaan voinut myös mennä kuusten katveeseen moneen mietteeseen unohtumaan unohtamatta. Lisäksi, kiitos rupattelutovereiden, ajattelin paikkojen merkitystä omassa ja muiden elämässä, pysäkkeinä elämän ohitusmatkalla ennen lopullista pysäkkiä. Sitä, mihin asettuu paikoilleen. Ajattelen, että tällä hetkellä Livo on minulle vain pysäkki, jonne palaan kaivatessani mielenrauhaa. Sitähän ei tiedä, vaikka se joskus sitten, kun maltan pysyä paikoillani, olisi se lopullinen pysäkki. On Livo sellaiseksi ainakin hyvä vaihtoehto. Mielenrauhan paikka kun on parhaimmillaan sekä hiljainen ja rauhallinen, että myös, hieman humoristisesti ilmaistuna, paikka, jossa on mahdollista olla ehtimättä ajattelemaan liikaa.

Loppuun lisään vielä, että on mukava, kun Livon ollessa kyseessä, asioista voi useimmiten puhua ja kirjoittaa sellaisina kuin ne ovat. Eikä karpäsistä ole tehty härkäsiä, vaikka joskus möläyttelisi ajattelemattomiakin.

Näillä aatoksin sekä lämpimin Joulun toivotuksin livolaisille, ystäville ja tuttaville,

Ulla Pohjola

Hirvipeijaat

Voittajan on helppo hymyillä!

Perinteiset Livon metsästysseuran hirvipeijaat pidettiin 2.11. Livon koululla. Lihaa käristettiin n. 60 kiloa, johon lisättiin vähän sikaa ja runsaasti laartia ynnä muuta.

Peijaspäivän aamuna hirviporukka kokoontui loppuvalmisteluja tekemään. Edellisenä iltana oli laitettu pöydät ja tuolit ojennukseen. Puolilta päivin porukkaa alkoi kokoontua paikalle. Arpapöydän edessä oli ajoittain jonoa, sillä olihan palkintona n. 30 kilon painoinen hirvenpaisti ym.

Alkupuheiden jälkeen päästiin varsinaiseen asiaan eli syömään. Ruoka oli kuulemma ihan syötävää ja kehuja tuli. Saahaan tehdä ensi syksynäkin, jos on mistä tehdä.

Syönnin jälkeen myytiin huutokaupalla jauhelihaa ja käristystä, jotka molemmat tekivät hyvin kappansa. Arpajaisissa tuuria oli Illikaisen Arjalla ja hän voitti hirven paistin.

Kiitoksia peijaisiin osallistujille. Maanvuokraajille erityiskiitos, että on saatu taaperrella maillanne.

Kiitoksia myös hirviporukalle onnistuneista peijaista. Olihan meillä vieraita n.180 henkilöä.

Hyvää joulua kaikille toivottelee,

Alpo Kirsikankaasta

Metsästyskauden avajaiset

Syyskuun viimeinen viikonloppu valkeni poutaisena ja se tiesi kokki kolmoselle hommia koulun keittiöllä. Oli jälleen laitettava iso pata porisemaan hernekeittoa, mikäpäsi siinä kun sen jotenkin taitaa!!!!

Ruoka tarjoiltiin sitten Ruostehovilla, jonne Minnan kanssa kampeet ja ruoka roudattiin. Portaille asti jono muodostui kokin alettua lappaa keittoa kuppeihin. Reilut 50 ruokailijaa kävi syömässä. Peräruoaksi oli sitten pannarikahvit kodalla.

Terveisin,

Kokki Kolmonen

Kylläpäsi hernekeitto maistui metsämiehille ja muillekin!

P.S. Illikaisen Juha kiitteli ja kehui, että oli hyvää ruokaa, mutta sanoi itse keittävän parempaa, joten päätettiin, että ensi syksynä saamme nauttia Juhan keittämää hernekeittoa.

Palvelutuuli –hankeväki Keski-Suomesta kävi haistelemassa uusia tuulia Livolla!

Keski-Suomessa toimiva Suomen Nuorisoseuran hallinnoima Palvelutuuli-hanke toi Konneveden Särkisalosta sekä Äänekosken Konginkankaalta kyläseurueen tutustumaan Livon kylään. Palvelutuuli-hankkeen tavoitteena on luoda toimivia monipalvelukeskuksia kyliin ja kylätaloille. Hankkeessa on mietitty erilaisia vaihtoehtoja seurantalojen käyttöasteen nostamiseksi, palvelutarjonnan monipuolistamiseksi ja yhteistyömallien luomiseksi.

Livon kylä on hieno esimerkki siitä, kuinka yhteistyöllä, luovalla ”hulluudella” ja innostuneisuudella saadaan paljon aikaiseksi. Livon kyläyhdistyksen omistama koulu on paljon muutakin kuin kyläkauppa, kirpputori, harrastetila ja tietotupa. Tärkeimmäksi asiaksi varmaan voidaan sanoa, että koulu on kohtaamispaikka, kylän sydän. Keski-Suomen väki tutustui matkalla myös Posion Kuloharjun kyläkauppa Kulovalkeaan sekä Kiimingin Hannuksen kylän kylätaloon; kaikki ehdottomasti tutustumisen arvoisia paikkoja. Vierailukohteissamme oli jokaisessa sama piirre: kyläkoulun uusi elämä. Livolla tätä elämää maustaa kyläasioihin omistautuneet ihmiset, kiitos paljon kun saimme tutustua teihin!

Päivi Kaski (myös kuvat)
Yhteisövalmentaja
Palvelutuuli-hanke

Palvelutuuli-hankkeen Matkaraportti (<http://www.nuorisoseurat.fi/palvelutuuli/ajankohtaista>):

Torstai 7.11.2013

Lähtö sujui kuten suunniteltu. Mutta kuten tavallista, aina jollekulle sattuu jotain, eikä pääsekään lähtemään. Tällä kertaa seurue kutistui kolmella hengellä, mutta matkaan lähti kuitenkin viiden plus kuskin iskujoukko mukanaan keskisuomalaista ruisleipää ja –jauhoja talkoopuuroksi pohjoisen isännille ja emännille.

Helena poimittiin kyytiin Äänekoskelta, Juha-Matti ja Merja Konginkankaalta. Ajomatka vähän hirtti, mutta ihmeen nopeasti se sujui, hyvässä seurassa. Ensimmäinen tauko pidettiin Kärsämäellä Paanunlinnassa, lähellä paanukirkkoa. Upeita rakennuksia näkyi matkalla, muuten oli aakeetaa ja laakeeta.

Hannus – onnellisten ihmisten kylä, Kiiminki

Lounas nautittiin Kiimingissä Hannuksen Oulussa, Hannuksen kyläseuran tarjolle asettamana. Emäntä-Valma oli keittänyt meille mainion lounaan: kurpitsakeittoa (ainekset omasta maasta), perunamuusia, soijasuppilovahveropihvejä (metsästä), pekoniin kierrettyjä lihapullia, suppilovahverokastiketta ja salaattia. Päälle juotin kahvit ja herkuteltiin unelmatortulla.

Kuulimme, että kyläyhdistyksen maalatessa entistä koulua kylätaloksi, suti jotenkin lipsahti K-kirjaimen päälle, ja Ouluun liittymisen kunniaksi paikasta tuli Hannuksen Oulu 2013. Koulutoiminta lakkautettiin vuonna 2007 ja valituskierroksen loputtua kyläyhdistys sai etuosto-oikeuden turvin ostaa kiinteistön alkuperäisen 7 000 euron asemesta purkukuntoisena 50 eurolla 2010. Tosin sähköliittymä jäi kunnalle. Nyt talon arvo on 190 000 € ja kiinteistövero maksetaan 400 €/v. Arvo mieti-

Hannuksen Oulu

tyttää puheenjohtaja Hannele Kutilaista; se kun muuttuu tarpeen mukaan purkukuntoisesta röttelöstä omakotitalon hintaan. Talo lämpenee edelleen öljyllä ja vaihtaminen maalämpöön vaatisi reilun 50 000 euron investoinnin. Kuntaliitoksessa Hannukselle ei sitten kuitenkaan käynyt hullummin, sillä toiminta-avustus nousi 150 eurosta 300 euroon. Oulun kaupunki ylläpitää asukastupia, joissa osassa on (palkkatuki) palkattu työntekijä. Hannuksen kyläyhdistyksellä on ajatus hakea samaa statusta ja toimintaa kyläläisille.

Piha-alue on aidattu ja tontilla on sekä koulurakennus, jossa on yläkerrassa osan vuodesta vuokrattu asunto (käyttötarkoitus ei sallinut ympärivuotista asumista), Leader-hankkeella kunnostettu pihasauna että entinen asuntolan rakennus, jossa toimi myös päiväkotia aiemmin. Nykyään asuntolassa on kuntosali, puutyösali, ompelu- ja matonkudontasalit sekä 2000 kirjan kyläkirjasto! Kyläseuran jäsenille käyttö on maksutonta, saunasta peritään vuokraa 50 €/saunominen. Pihalla on myös urheilukenttä ja lisäksi autokerhon kauko-ohjattaville autoille tarkoitettu aidattu ajorata. Päärakennuksessa pelataan bingoa joka keskiviikko keskimäärin 40 bingoajan voimin (ennätys 78 henkeä) ja se tuokin pääosan ylläpitoon tarvittavista varoista. Lisäksi joka vuosi järjestetään pienoisautorata SM-kilpailut, jopa PM-kisoja, jotka tuovat myös varoja majoituksen ja kioskin kautta.

Aktiivisia kyläläisiä on tarpeeksi, mutta huoli nuorista on kova. Koulumatkan myötä siteet kylään ovat höllentyneet, riennot ovat kirkolla jos sielläkään, nuoret eivät näytä tunnevan toisiaan yhteisistä bussimatkoista huolimatta. Toimia nuorille oltiinkin aktiivisissa, esim. kokkikerho aloitetaan uudelleen.

Kahden aikaan hypättiin bussiin ja lähdettiin kohti Posiota ja Kuloharjun Kulovalkea kauppa.

Kuloharju ja Tarmo kauppa Kulovalkea

Vähän ennen viittä ehdimme vielä ostoksille reilun vuoden vanhaan kyläkauppaan. Edellinen kauppa oli lopettanut 3 vuotta sitten erikoisesta syystä; kauppias oli riitaantunut lähes koko kylän kanssa ja asiakkaat äänestivät autoillaan. Uusi kauppa on tehty vanhaan kouluun, sillä edellinen kauppias ei halunnut antaa kauppakiinteistöään vuokralle, vaan olisi myynyt sen 120 000 € hintaan ilman kauppaan kuuluvia kalusteita. Tämä oli yrittäjille liian kallis investointi, joten kyläyhdistys mittasi tilat kaupalle koulun alakerrasta. Yrittäjiksi alkoivat kunnan eläinlääkäri Henri Pätsi sekä toinen kokopäivätyössä käyvä mies, joka omisti osakkeista 10 %, joka kuitenkin on sittemmin luopunut osastaan. Yrityksen omistaa nyt kokonaan Henri Pätsi. Kuulimme varsin värikkään ja avoimen kertomuksen kaupan vaiheista, jotka olisivat loppuneet lyhyeen ilman kyläyhdistyksen apua. Henri kertoi tarinaa hyvin rehellisesti siitä näkökulmasta mitä täytyy ottaa huomioon kun kyläkauppa perustaa.

Kyläkauppias – eläinlääkäri Henri Pätsi

ollut toiset 20 000 €. Siinä vaiheessa kauppias oli keskeyttämässä toimen, mutta kyläyhdistys teki työn kauppiaan puolesta, kiinteistöön kuuluvana osana. Lisäkustannuksia syntyi vielä lastauslaiturista (15 000

Noin 100 m² tila kaupalle saatiin edullisesti, kun kyläyhdistys vuokrasi entiset alaluokat 500 €/kk lämmityksineen (talon asennettu maalämpö). Kyläyhdistys oli ostanut etuosto-oikeudella vanhan koulun 7000 euron hintaan. Hankkeelle saatiin ELY-keskuksen kyläkauppa avustusta 40 % kustannuksista, joita tuli yllättäviltä tahoilta: kylmäkalusteet saatiin edullisesti (4 000 €) lopettaneesta kaupasta, mutta niiden asennus maksoi moninkertaisesti kalusteiden hinnan, 23 000 €. Nykyisten paloturvallisuusmääräysten vuoksi kauppatila tuli eristää muusta rakennuksesta ja kustannusarvio täydelliselle kauppatilojen palo-osastoinnille asennuksineen olisi

€) ja konehuoneesta (3 000 €). Kassapöytä ja hyllyt maksoivat käytettyinä 3 000 €, mutta kassajärjestelmä itsessään 10 000 €.

Kustannuksia syntyi yhteensä siis 58 000 €, joista 40 % saatiin ELY-keskuksen lähikauppatukea, ja lainaa otettiin osakeyhtiölle 35 000 €. Omaa rahaa yrittäjä on laittanut kauppaan myös runsaasti, sen ansiosta, että eläinlääkäriin palkka on hyvä. Jollei omia tuloja olisi ollut, ei olisi ollut kauppaakaan. Tuotteet tulevat pääasiassa Tarmo-ketjun tukusta Wihuri Oy Aarniolta, joka edellyttää 100 tietyn tuotteen valikoimaa. Tukku vaatii myös 15 000 € pankkitakauksen tilin pantiksi. Ketjumaksu on 1 600 €/v. Tukku on siitä hyvä, että sitä kautta voi tilata kappaleita, ei pelkästään lavoittain, koska säilytystiloja ei juuri ole. Käytötavaraa haetaan itsekin tukusta tai halpahalleista.

Kaupassa on yksi kokoaikainen työntekijä (työehtosopimus kaupanala TES) sekä osa-aikaisia kausityöntekijöitä; kauppa on auki maanantaista perjantaihin 10 - 17:00, kesäisin sunnuntainakin auki sekä kesä- ja heinäkuussa klo 19:00 saakka. Palkkakulut sivukuluineen ovat noin 4 000 euroa kuukaudessa. Myötäle - Leader ryhmä myönsi ensimmäisen työntekijän palkkaukseen ensimmäiselle vuodelle 50 % palkkakuluista sekä kahden vuoden ajalle 50 % markkinointikuluista. Kauppatavaroiden kate on täytynyt nostaa 35 %, vaikka normaalisti se olisi 25 %. Lisäksi tuotteita täytyy valita säilyvyyden perusteella lähituotteiden kustannuksella. Energialasku on pienentynyt 30 %, kun kylmälaitteet peitetään kiinnioloajoiksi. Näistä toimenpiteistä huolimatta kannattavuuslaskelma olisi vaatinut 400 000 euron liikevaihdon ensimmäisenä vuonna, nyt se jäi 300 000 euroon. Kyläyhdistys tuli jälleen vastaan ja alensi vuokran 300 €/kk. Yrittäjä itse ei juuri osallistu myynti- ja markkinointiin, mutta hoitaa itse kirjanpidon ja sidosryhmäyhteyksiä. Mikäli yrittäjä olisi itse työntekijä, kauppa kannattaisi juuri ja juuri silloin, kun yrittäjä maksaisi itselleen vaatimatonta palkkaa tai ottaisi palkkion osinkona.

Monipalvelupisteeksi kaupan tekee lääkekaappi, joka vaatii erillisen neuvontatilan, jollainen rakennettiin uuden eteisen yhteyteen. Omituista kyllä, apteekin tiloissa tällaista erillistä neuvontatilaa ei vaadita, vaan ohjeet annetaan tiskillä, muiden asiakkaiden kuullen. Apteekin käsikauppatavarasta provisio on 10 % myyntihinnasta ja myynti tuottaa noin 300 €/kk. Reseptilääkkeitä tilataan kaupalle, jolloin toimitusmaksu on 4 €, siten että apteekki veloittaa lähetyksestä 2,50 € ja kauppa veloittaa välityspalkkion 1,50 €. Reseptilääkkeitä kysytään vähän.

Kaupassa on ilmainen nettipiste, jolla kylläkin on varsin vähän käyttöä kotikoneiden ja yhteyksien yleistyessä. Kaupalla on myös veikkauspiste (liikevaihto noin 700 €/kk) ja tulossa on Itellan kevyen asiamiespostin pilottikokeilu. Kyläyhdistyksen tiloissa pidetään kerhoja, kansalaisopiston toimintoja, juhlia jne.

Reissuporukka Posion Kirikeskuksessa

Illan vietimme Posiolla Kirikeskuksen lomamökissä Kirinuutussa takkatulen ja karaoken parissa, yhdessä laitettun iltapalan jälkeen.

Perjantai 8.11.2013

Aamusta laitoimme mökin kuntoon ja lähdimme tutustumaan Posion Kulttuurikeskus Pentik-mäkeen. Paikka oli vaikuttava, kotiseutumuseo oli laaja ja Pentik-talo kertoi yrityksen ensihetkidestä. Kauppa oli kauniisti laitettu, mutta shoppailut jäivät vähiin, onneksi kuljettaja paikkasi tilannetta ja vaihtoi ison kasan rahaa metallisiin poroihin.

Lähdimme sitten kohti Livonkylää, jotenkin kuvittelin, että se on lähistöllä. Lappilaisen mittapuun mukaan onkin, reilu 100 kilometriä on vielä lähellä. Ajoimme ja ajoimme viivasuoraa tietä harvan metsän ja porojen keskellä, Livojoen vartta pitkin. Hyvin vähän oli taloja ja jos olikin, ei ainakaan asuttuja. Pari isoa maatilaakin oli ränsistynyt paikoilleen. Harmitti. Miksi pitää jättää tällaiset paikat ja pakkautua etelään? Onko se pelkästään yksilön valinta, vai ohjataanko, pakotetaanko siihen? Keskivaiheilla, joen kahta puolin oli maatilamainen, elävä kylä. Se sentään lohdutti.

Livonkylä

Saavuimme noin kello yhden aikaan Pohjois-Pohjanmaan vuoden kylään 2013, jo toisen kerran sellaiseksi valittuun, Suomen pisimmän Livojoen varteen. Kylässä on noin 200 asukasta, mutta reilu 300 kyläyhdistyksen jäsentä, hallituksessakin on kolme muualla asuvaa henkilöä. Kylässä on aktiivisia talkoolaisia; pitkospuiden laittoonkin osallistui 18 - 21 miestä. Homma toimii niin, että yksi mukava mies pyytää toisen mukavan miehen, joka pyytää kaksi mukavaa miestä lisää ja tämä taas kaksi... Talkoolaisista ei siis ole ollut pulaa. Alueen noin 30 lasta kulkevat Pudasjärvelle kouluun, noin 30 kilometrin päähän. Meitä isännöi kyläaktiivi Alpo Turpeinen.

Vanha koulu

Lounastimme vanhassa koulussa, joka oli ollut 10 vuotta tyhjillään. Paikallista vanhaa isäntää harmitti koulun ränsistyminen paikoilleen ja lankonsa välityksellä kutsui väkeä koolle vuonna 2001. Päätettiin perustaa kyläseura ylläpitämään toimintoja koululla. Koolle koontui väkeä viidestä eri yhdistyksistä; rauhanyhdistyksestä, maamiesseurasta, metsästysseurasta, nuorisoseurasta, maa- ja kotitalousnaisista sekä kalastuskunnasta. Kyläseura rekisteröitiin 2002. Livon maamiesseuran raunioille koottiin nimikilpailu, jonka tuloksena syntyi Livokas ry. Livokas on kylän päätoimija, muut yhdistykset ovat säilyneet ja pönkittävät Livokkaan toimintaa. Nuorisoseura on siirtänyt toiminnat Livokkaalle.

Alpo ja iloiset vieraamme

Aluksi koulua vuokrattiin kunnalta, mutta sitten ostettiin vuonna 2006. Kauppahinta oli kokonainen euro, ja päälle annettiin vielä toinen euro, ettei tule puheita halvalla myynnistä. Kauppakirja on kunnan talon seinällä viiden sentin kolikoista koottuna tauluna. Kunnan intressi kiinteistöä luopumiseen oli siinä, että se säästi reilun 12 000 euroa ylläpitokuluja per vuosi, tähän mennessä siis yli 100 000 euroa. Nykyään talon ylläpitokustannukset lähes peittyvät kahden vuokra-asunnon tuloilla. Asuntoihin on jo jonoa, kymmenen vuotta sitten toinen asunnoista oli vielä suunnitelmassa. Iso rakennus lämpiää nyt pellettilämmityksellä, ja maksaa 60 – 70 % vähemmän kuin entinen öljylämmitys. Pellettilämmitys vaatii kuitenkin jatkuvan tarkkailun, joten Livokas on järjestänyt talkoolaiset vapaaehtoisiksi talonmiehiksi viikoksi kerrallaan, jo vuodesta 2006. Talonmiesringissä on 12 miestä, joten vuoro ei osu kohdalle turhan usein. Livolla on sitä mitä kylillä useimmiten: osaavaa työvoimaa. Pellettilämmityksen asennuskin hoidettiin talkoilla. Raha ei jää muutenkaan esteeksi; kun kerran hirviporukassa on 21 jäsentä ja jokaisella tonni, niin kasassa on heti 21 000 €!

Aktiivisuutta on muutenkin; kylän puuhanaiset hoitavat varainhankinnan, hankehallinnon ja toimintojen koordinaation. Minna Perttu ja Anni-Inkeri Törmänen ovat yhdistyksen voimanaset, joille oli palkkaakin laskettu kurillaan. Tuntiansioksi tuli huimat 3-4 senttiä tunti pienestä vuosikorvauksesta (*toimitus huomauttaa, että vuosikorvauksia ei ole maksettu kenellekään, ainoastaan kirjanpitäjä saa pienen korvauksen. Virikepäivähanke on ensimmäisen kerran mahdollistanut Anni-Inkerille ja Minnalle pienen palkan vain ko. hankkeeseen liittyvästä töistä*). Aivan pelkän talkooavun toimintaa ei pyöritetä, vaan yhdistys palkkaa aktiivisesti palkkatukityöläisiä. Vuodessa työllistetään keskiarvolta 6 miestyövuoden edestä. Teh-

täviä ovat kyläkaupan, kahvion, talon kunnossapidon ja kunnostustöiden ohella pitkin kylää ikäihmisten luona ja vesakoissa metsässä.

Kirjastossa on 6000 lahjoituskirjaa. Määrä on kasvanut huomasti siitä 200 kirjasta, jotka tuotiin koululle jo 2002. Suurin osa kirjoista tulee ikäihmisiltä, jotka muuttavat palvelukotiin ja lahjoittavat osan tavaroistaan pois. Kirjasto toimii itsepalveluperiaatteella. Kirjastoauto käy kuitenkin parittomin viikoin.

Toisessa luokkahuoneessa on kirpputori provisioperiaatteella, toisessa käsityötilat ja lisäksi vielä puukäsityötilat ja liikuntasali. Nettipistettä käyttää myös terveydenhoitaja, kerran kuussa jolloin hän vastaanottaa noin 20 kävijää, vauvasta vaariin. Tiloissa järjestetään myös leirejä nuorille (n. 10 - 15-vuotiaille) kesäisin, osallistujia on ollut Turusta saakka.

Kauppa, kelkkareitti ja polttoainejakelu

Kauppan tarvikkeet ostetaan pääasiassa itse; Oulusta joka viikonlopuksi tuleva kyläläinen tuo tuotteet tullessaan. Kyläkauppahankkeelta saatiin 40 % kylmäkalusteen hinnasta 3 000 €. Kaupassa on pääosin kivi- ja lähi tuotteita ja maksaa voi myös pankkikortilla. Kauppa-auto, Kauppispojat Oy, käy kylällä maanantaisin ja torstaisin. Kauppa-auton valtti on siinä että se käy asiakkaan pihassa asti. Livokkaan kaupan valtti taas on polttoainejakelu (98 oktaavinen bensa), joka hankittiin erityisesti kelkkareittiläisiä varten. Maanpäälliset tankit ovat sallittuja 3 000 litraan saakka. Bensen myynti sinänsä ei tuota, mutta nostaa kaupan muuta myyntiä. Isäntämme ei ollut aktiivisesti kauppa-asioissa mukana, joten tarkempaa numeerista tietoa emme saaneet paikan päällä.

Nuorisoseurantalo ja metsästysmaja

Noin puolen kilometrin päässä koululta on remontissa – talkoovoimin, kuinkas muuten – oleva nuorisoseurantalo. Ensi kesän ponnistus on talon ulkovoivouksen uusiminen. Hirvimajalle ja lahtausvajalle ei tarvitse tehdä muuta kuin käyttää. Puuceet rakennettiin uusiksi ja avajaisia vietettiin leikkaamalla tönön ympäri kierretty vessapaperi poikki. Talkoolaisia siis muistetaan kiitosjuhilla!

Paluumatka

Kotiin lähdettiin kirpparilöytöjen kanssa. Paluumatka joutui lähes yhtä nopeasti kuin menomatkin ja Jyväskylässä oltiin ennen iltakymmentä. Hieno oli reissu!

Siitä saimme varmistuksen Helenan Facebook-päivityksen kautta: ”Helena wrote: “Pohjoisen retkellä tutustuimme huikeden kyläyhdistysten toimintaan sekä rohkeaan kyläkauppiaseen. Kiitos Reena ja Päivi, että pääsin tutustumaan näihin paikkoihin.”

**Reena Laukkanen-Abbey
Projektipäällikkö
Palvelutuuli-hanke**

Joulutervehdyksiä

*Kaikuu laulu lapsosten
kirkkahasti helkkyen:
Jeesus tullut on!*

*Rauhallisen joulun toivotukset ja
Onnekasta vuotta 2014!*

Anni-Inkeri, Matti, Tuomas ja Sakari

Joulutervehdyksiä

Rauhallista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!
Liisa ja Niilo

Kuuntele... tiukuja voit jo kuulla,
Joulu on porraspuulla.
Sytytä kynttilä, hiljenny tovi, avaa Joululle ovi!

HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA 2014!

t. Virve, Mertsu ja Selena

Joulu vanha, ikuinen
aina yhtä kultainen,
kaunis, herkkä, hempeä,
pyhä, lämmin, lempeä.
Joulun ajan odotusta,
hyvän joulun toivotusta.

Aaro ja Pirjo Nivanniskasta

Juhlan aikaa rauhaisaa,
paljon lunta valkeaa,
jouluyötä tuikkivaa,
tahdomme toivottaa.

Rauhaisaa Joulun aikaa ja Onnea Vuodelle 2014!

Toivottaa Pirjo ja Kalle

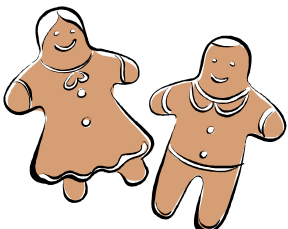
Kiittäen kuluneesta vuodesta toivotan kaikille mukaville livolaisille
Rauhaisaa Joulun aikaa ja Hyvää Uutta Vuotta
työpestin päättyessä.

Raija

Livolaisille
Hauskaa Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta

Lopakän perhe

Possunpunaista Joulua kaikille!

Sonja ja Kari perheineen

Muisteluita matkan varrelta

Aattelin kirjoitella kaikenlaista varastettua ja lainattua ja lisäksi vielä omia muistikuvia. Harmittaahan se vielähi, että Kuusamon liippapitäjäläiset meiltä veivät kalaveet reilu parisataa vuotta sitten, mutta ei auta kuin niellä katkeruutensa. On toki ollut aikojen saatossa jopa muutamia työkavereita kyseisestä pitäjästä, muutama ihan asiallinenkin.

Livohan on tietysti lähes maaliman tai vähintään Pudasjärven keskipiste, kun aattelee mihin kaikkialle on Livolta lyhyt matka. Roomaankin on lyhempi matka kuin lähes joka paikasta muualta. Tosin ite jouvuin lähtemään mieron-tielle seittemänkymmentä luvulla, kun piti lähtiä leipää tienaamaan. Oiskait sitä sieltäkin jotain varmaan löytynyt. Eipä kyllä oo valittamista tähän asti.

Ennenhän käytiin nuorisoseurantalolla tekemässä kaikenlaista hauskaa, soiteltiin levyjä ja nosteltiin painoja ja vähän komiammat ja puheliaammat pojat saatto päästä tyttöjenkin viereen istuksimaan. Meikäläisellä se tosin tuo ulosanti tyttöjen kanssa oli Päätalon Kallen sanoja mukaellen korkeintaan keskinkertaista. Painonnostossa kyllä ihmettelin kun riskeimmät pojat: mm. Tani-Paavo ja Savi-Pertti äheltivät jonkun yheksänkymmenen kilon takia tosissaan, että saivat ne suorille käsille. Olen sen verran nuorempi etten ilennyt muitten näkösilä nostaa kaikkia sataakymmentä kiloa (sen verran oli vissiin painoja) suorille käsille (oisivat vielä antaneet selkään), vaan kävin varkain ikkunan kautta kokkeilemassa ja se tuntu loppujen lopuksi kevyeltä.

Lentopalloa ja potkupalloa pelailtiin myös lähes joka ilta. Ainakin Virkkulan Vesku jäi mieleen vähintäänkin kohtuullisena peippailijana (tarkoittaa nykyistä Ronaldoa) ja välillä heitettiin keihästä ja kiekkoa. Liikasen Essa ainakin ikään kuin ohimennen ja joku muukin (en viitti sanoa kuka) vinttasi keihään joskus Kovalan muorin pottupellolle ja siitähän tuli vähintäänkin ”kehumista”.

Siihen aikaan veikattiin Kokkojen kuninkaan eli Kassun kanssa viikottain vakioveikkausta ja pikkusen pärjättiinkin, mutta kerran Kassu meni muuttamaan yhen ruksin eri paikkaan mitä oli sovittu ja totta kai siinä alkuperäisissä rivissä olis ollut täysosuma. Arvaa harmittiko.

Mutta lihin muutettuani pääsin kyllä myös siellä urheilupiireihin ja muihinkin mukaan ja olinkin yheksänkymmentäluvulla myös kunnallisissa ja seurakunnan ja Olhavan kyläyhdistyksen asioissa kymmenkunta vuotta mukana, kunnes huomasin, että aika ei riittänyt urheilun, työpaikan ja muihin kaikkiin lukemattomiin virkoihin. Olihan se tietysti mukavaa aikaa, kun käytiin talkoissa ahkerasti ja vedin hiihtoleirejäkin Äkäslompolossa aina marraskuussa. Aikamoista savottaahan se leireilykin oli kun viisikymmentä nuorta ja vanhempaakin piti pitää ojennuksessa. Tikkilän Esko järjesti aina majoituksen ja ruokahommat Ylläskiepissä.

Jätinkin sitten kaksituhattaluvulle tultaessa urheiluhommat, pois lukien punttialihommat, nuoremmille. Nyt näyttää siltä että pikkuhiljaa taitaa paluu urheiluhommiin olla ajankohtainen. Aloittelinkin syksyllä 2013 veteraanien SM-suunnistuksen parkkipaikka vastaavana. Meitä talkoolaisia oli 29 kpl pelkästään parkkihommissa ja autoja noin seitsemänsataa + 50 asuntoautoa. Suunnistajia oli liki tuhat. Sen verran täytyy kehasta, että muutamia Suomen mestareita tuli valmennuksen tuloksena urheiluhommissa. Näinhän se on, että jos kukkaan muu ei kehu niin itekkait se on tehtävä.

Jonkin aikaa meni kyllä näitten edellä mainittujen juttujen kanssa niin paljon aikaa, että välillä Livolla käymisetkin oli aika vähissä, mutta nyt on taas palattu aikaan entiseen ja on muutama vuosi käyty aika ahkerasti mökkihommilla ja mettätöitä harrastelemassa. Jos terveyttä vain riittää meillä vaimon kanssa, niin varmaan Livolla olo kokoajan vain lisääntyy. Jätän itse viralliset työhommot muiden murheiksi vuoden vaihteessa ja emannus tekee kesäajat lyhennettyä työaikaa. Käytiin pyhäinmiesten päivänä

2.11.2013 Livon hirvipeijaisissakin ensimmäistä kertaa yhdessä. Tuuri oli kääntynyt siihen huonompaan arpajaisissa, kun ei saatu hirvenlihaa, vaikka jäin hirviporukasta (Olhavassa) pois ja laskin sen varaan että ainakin arvasta jonkun köntin saan. Aina ei voi voittaa, eikä läheskään joka kerta.

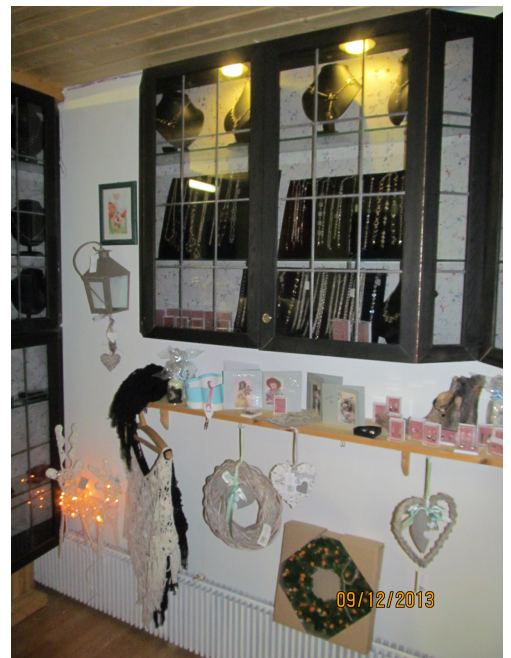
Ite kävin livon metästysseuran ensimmäisissä peijaisissa seitsemänkytä luvulla edellisen kerran. Lieneekö ollut se vuosi kun Livon metsästysseuran ensimmäinen luvallinen hirvi ammuttiin meidän nykyisen mök-kihuussin paikalle vuonna 1977. Kokko Niilo semmosen tempun teki. Piti sitä ihmettä käydä kattomassa ja joku vissiin räpsi kuviakin. Empä ole sattunut kyllä niitä näkemään. Saattaapa joku kirjoittaa siitä ajasta vaikkapa kirjankin.

Aaro

Kulkurin HopeaPuodin kuulumisia

Muutama vuosi sitten kirjoitin ja kerroin Livolle tulleet uudesta korukaupasta - Kulkurin HopeaPuodista. Nyt on kulunut aikaa ja Minnalla on edelleen ovet avoinna, jos haluatte tulla koruostoksille tai voitte tilata oman mieleisen korun, jos haluatte suunnitella itse korun.

Itse piipahdin vasta hiljattain Puodissa: oli kortteja, huiveja ja pieniä koriste-esineitä korujen lisäksi. Varmaan löytyy joulupaketteihin sopivaa, kun käytte tutustumassa.

Kulkurin HopeaPuodin monipuolista tavaravalikoimaa

Saat Puodista korujen lisäksi myös koriste-esineitä

Minnan lisäksi koruja tekee Salonpään Tiina ja Korvan Liisa.

Syksyn kuluessa on Puodin pihalle valmistunut sauna, jonka touhussa Minna on näkynyt pirtin ikkunasta katsellessani ulos. Kädentaitoja Minnalla riittää joka asiaan. Käykäähän tutustumassa.

Rauhallista joulun odotusta koko perheelle,

Naapurista Ulla
(kuvat: Minna Karppinen)

Kairan Kuitu Oy

Liittymien määrä lähti nopeaan kasvuun

Kairan Kuidun laajakaistaliittymien määrä on noussut muutamassa viikossa reipasta vauhtia. Liittymien määrä on kasvanut loka-marraskuun aikana jo lähes sadalla uudella liittymällä, kertoo Mikko Kälkäjä Kairan Kuidusta. Nyt uusia liittymiä on tilattu erityisesti Pudasjärven alueelle. Parhailtaan ovat valmistumassa ensimmäisenä rakennettavan alueen verkkosuunnitelmat. Kevään aikana suunnitelmia täydennetään vielä liittymän tilanneiden asiakkaiden piha-alueiden suunnitelmilla. Jokaisesta piha-alueesta tehdään asiakkaiden kanssa yhteistyössä pihasuunnitelmat, jotka toimitetaan kaivuutyöstä vastaaville urakoitsijoille toteutusta varten.

Kaapelit aurataan maahan

Itse kaapeleiden sijoittaminen maahan tapahtuu pääosin auraamalla. Auraamalla avataan vain muutaman sentin levyinen aurausura, johon valokuitukaapeli lasketaan ja aurausjälki peitetään. Lopputulos on todella siisti, kertoo suunnittelutyöstä vastaava Jari Jussila. Viime kesänä vastaava verkko rakennettiin Utajärvelle osin samojen urakoitsijoiden toimesta, jotka tekevät työn myös Pudasjärven ja Taivalkosken alueilla, sanoo Jussila. Työt käynnistyvät molempien kuntien alueilla heti, kun routa keväällä sulaa.

Netin suosio kasvaa koko ajan

Yhä useampi palveluiden tuottaja on siirtynyt osittain tai kokonaan nettipohjaisiin palveluihin. Myös koululaiset ja opiskelijat käyttävät nettiä kasvavassa määrin tietojen hakemiseen. Kouluissa ja oppilaitoksissa hyödynnetään enenevässä määrin verkkopohjaisia tietolähteitä.

Tilastokeskuksen mukaan netin käyttäjien osuus 16–74-vuotiaiden keskuudessa on noussut jo 90 prosenttiin. Alle 45-vuotiaiden ikäryhmissä lähes kaikki käyttivät nettiä. Suomalaiset käyttävät internetiä yhä useammin. Vuonna 2012 jo 78 % 16–74 -vuotiasta käytti nettiä päivittäin ja 63 % oli netissä monta kertaa päivässä. Netistä on tullut media, josta hankitaan uutisten lisäksi monenlaista tietoa ja palveluita.

Laajakaista kaikille

Valtion Laajakaista kaikille -hankkeen yksi keskeinen tarkoitus onkin se, että myös maaseudulla, johon kaupalliset toimijat eivät rakenna nopeita valokuituverkkoja, voidaan turvata tasapuoliset palvelut kaikille kansalaisille. Toimiva perusinfrastruktuuri tietoliikenneyhteyksien osalta on perusedellytys myös uusien palveluiden kehittämiseksi ja sähköisten palveluiden saavutettavuudelle. Sähköisten palveluiden kasvava hyödyntäminen julkisten palveluiden tarjoamisessa lisää myös tarvetta huomioida eri kohderyhmien kyky käyttää näitä palveluita. Tässä suhteessa ne kunnat, jotka hyödyntävät nyt vielä saatavissa olevat valtion avustukset, ovat oivaltaneet miten perustavaa laatua olevasta palvelusta on kysymys, sanoo Mikko Kälkäjä. Pudasjärven ja Taivalkosken hankkeet ovatkin viimeisiä suuria projekteja, joihin nämä valtion eri kanavien kautta suuntaamat tuet voi saada.

Lisätietoja:

Kairan Kuitu, Mikko Kälkäjä (p.040-7399797)

Ja sitte liikkuu!

Alotettasko taas, ainaski yritettäs? Kuntoilemaan voi kokoontua maanantaisin klo 19:00. Välinekuntopiiriä olisi luvassa eka kerralle ja sitten jatketaan eri teemoilla. Hinta 2€/kerta

Sonja

Maatalousnaisten joulujuhla

Joulumaa on muuta kuin pelkkää toiveunta...

Juuri nuo laulunsanat tulivat mieleen, kun mietin viime viikkoista joulujuhlaa Livon koululla Pudasjärven maa- ja kotitalousnaisten kanssa. Mieli herkistyy, kun näkee tuttuja, jotka tulivat viettämään iltaa meidän kanssa. Osa tuli linja-autolla ja osa pikku autoilla. Olimme tosi onnellisia teidän vierailuista.

Aluksi meillä oli glögitarjoilu tervetulomaljana. Ohjailimme pienen hetken rupateltuamme vieraita juhlasalin puolelle. Tomperin Tarjan lausuttua tervetulosanat pääsimme alkuun. Väyrysen Anne oli seuraavana onnittelemassa livolaisia Vuoden Kylä -tittelistä, josta kiitos vielä kerran. Oli hieno muistaminen! Joululaulun laulettuamme, Helinä lausui jouluevanke-
liumin, jonka jälkeen jatkoimme edelleen joululauluilla.

Sitten oli aika aloittaa se iki-ihana riisipuuro, joka kuuluu aina meidän joulunaikaan. Syönnin lomassa seurusteltiin ja vaihdettiin kuulumisia. Syönnin jälkeen jatkoimme ohjelmaa lauluilla, Esterin meille lausumasta hienosta jouluhistoriikkirunosta sekä Riiahon Pirjon runoesityksestä nauttien.

Kahvittelun jälkeen odottelimme meidän ihania tiernapoikia, jotka hurmaavat meidät joka vuosi komeilla lauläänillä. On onni, että omalla kylällä asuu noin lahjakkaita esiintyjä; Törmäsen Soilen ja Pekan tyttöjä sekä Puhakan Kaisun ja Jarmon.

Ilta alkoi olla jo siinä vaiheessa, että oli aika aloittaa arvonta. Arvontaan olimme saaneet lahjoituksia ja palkintoja riittikin. Kiitos vielä kaikille lahjoittajille!

Kahvijonossa vasemmalla mm. Ritva Ronkainen

se kylän kantava voima maa- ja kotitalousnaisten perinteitä noudattaen, sitä ei kaikki aina muista. Pidän itse sitä suuressa arvossa. Lapsuudesta asti olen ollut käsiyöilloissa, äiti oli aina mukana.

Joulumaa on ihmismielen rauhan valtakunta, eikä sinne matkaa kovin kauan kestää. Jokaisella joulumieli löytyy sydäimestä...

Näillä sanoilla toivotan vielä kaikille Hyvää Joulua ja rauhaisaa joulumieltä,

Ulla

Anne Väyrynen ja Tarja Tomperi

Iijoen uittokuvat talteen!

Iijoki on ollut yksi maamme merkittäviä uittojokia. Se käy ilmi siitäkin, että maamme ensimmäinen, Kestilän höyrysaha perustettiin Iijokisuulle vuonna 1860. Uitot joella olivat alkaneet jo paljon tätä ennen eli 1700-luvulla. Alkuun uitettiin niin tervatynnyrit kuin puutavaratkin sidotuissa veslalautoissa. ”Oulun Wiikko-Sanomia” kuvaili huhtikuussa 1840 lauttojen kuljetusta seuraavasti: ”Kewät tulwan alkaisa Iin joesa lähtewät Oulun Kauppamiehet Iihin ostamaan niitä terwoja, palkkeja, hirsiiä, suurempia ja pienempiä weneitä, joita tuuaan lautoilla jokia myöten alas Iin haminaan, joka on ikääskuin pikku kaupunki markkina huoneineen. Lyhykäinen kertomus tästä keinosta kuljettaa mainituita kaluja taitaisi olla Lukioitamme mieleen. Terwat, walmiiksi saatua, kuljetetan hauwoista syän maisa, usiasti pitkät matkat, likimmäisen ojan eli joen rannalle, joka laskeupi Iin jokeen. Siellä raketaan jään päälle eli juuri rannan partaalle lautan pohja pitkistä kuusista ja siwotaan wahwasti koiwu witsaksilla; sen päälle lawotaan hirsiiä ja palkkeja, jotka myös samalla lailla siwotaan, ja kaksi, wälistä neljäki suuren summatonta melaa pannaan, toinen keulaan toinen perään. Tälle lautalle lasketaan terwa tynnyrit isompaan eli wäheppään määrään, sen jälkeen kuinka lautta on suuri eli pieni: 50-100 tynnyrin paikkoin. Lautat owat 10-15 syltää pitkät. Nyt ootetaan tulwaa; miehet owat walmiit ewäslaukkuineen. Yhtäkkiä alkaa wesi nousta, se kohottaa jään ja sen kanssa lautan ja nyt mennään aika kyytiä alas päin. Kaikki lautat, jotka tulewat Kuusamon ja Hyrynsalmen rajoilta, kulkewat Pudasjärwen kautta. Jos tällä järwellä silloin sattuu kowa Länsituuli, niin se wiiwyttää lauttain kulkua, sillä niissä ei pieta purjeita eikä airoja. Iin haminaan tulewat ne hywällä wauhtilla, sillä se joki on tulwan aikana hywin wirtawa. Samalla tawoin kuljetaan myös lauwatki sahoista.”

Lehti kertoi edelleen, miten tavaroiden matka jatkui Ouluun: ”Terwat ja lauwat lawotaan siellä rannoille ja kuljetetaan sitte Jäheillä kesäkauen Ouluun. 8000 ja korkeinta 15,000 Tynn. lasketaan vuosittain tulwan Iihin. Lautat puretaan ja kokoon pannaan, uuestaan hywin warustettuina ei juuri pitkälle waan waiwaloiselle matkalle Iistä Ouluun, joka tapahtuupi aawalla pohjan lahella ja kuljetetaan hirsilautat purjeilla. Jos silloin kowa Länsi- eli Meri-tuuli sattuu, niin tapahtuupi kyllä että lautat ajauwat rannalle, särkywät ja antawat uuen waiwan.”

Lauttaus aika oli kuitenkin keväisin lyhyt lohienkalastuksen vallatessa jokisuun. ”11 päiwää jälkeen Pudasjärwen auwettua aletaan lyyä Lohi-patoja Iin jokeen, ja silloin ei saa enään yhtään lauttaa tulla alas. Net miehet, jotka owat kuljettaneet lautat Iihin, ottawat laukkunsa selkään ja jalka marsisa waelletaan kotia.”

Lautan teki valmiista tarpeista kaksi tottunutta miestä kahdessa - kolmessa päiwässä. Pohjan kantavuus määräsi kuinka paljon lastia mahtui. Tervatynnyreitä lastattiin jopa 100, lankku- ja lautalauttoihin 10-20 standarttia sekä palkki- ja tukkilautoissa oli 200-400 veistettyä palkkia tahi pyöreää tukkia. Lautan laskussa tarvittiin vähintään kolme miestä, mutta kuusi sen jälkeen, kun lautta jouduttiin laskemaan lohien välillä välistä pyynnin alettua. Lauttojen kulku järvi- tai paleilla oli tuulien varassa, joskin niiden kulkua yritettiin väliin wauhdittaa soutamalla. Sitä vastoin Pudasjärven jälkeisellä joen alajuoksulla lauttojen wauhti oli huimaa, ja lauttojen ohjaus waati voimaa ja ennen kakikkea taitoa. Suotuisilla säillä lautta kulki Pudasjärveltä Iin Haminaan puolessatoista vuorokaudessa, mutta Näljängän latvoilta parhaassa tapauksessa puolessatoista wiikossa, usein matka vei kuitenkin wiikkokausia.

Lauttoja laskettiin latvavesiltä saakka, ja kun vedet ylävesillä owat kapeita ja mutkaisia, ei lauttaa voitu laskea kokonaisuena periltä saakka, vaan ne täytyi osittaa: tukit ja lankut laskettiin kopukoina, litkoina tai yksin kappalein riittävän suurelle jokiväylälle saakka. Siellä joen suvantopaikassa lautta koottin ja lastattiin. Lauttojen jouduttua Pudasjärvelle tai siitä alajuoksulle, kaksi tai kolme lauttaa, jopa neljäkin, voitiin yhdistää. Lautat laskettiin Iin Kirkkorantaan, jossa kaupat tavarasta tehtiin, tai hieman pitemmälle kauppioiden rantavarastoihin.

Lautoilla tai lautoissa kuljetettiin siis tervan ohella puuta ja puutavaraa. Vuoden 1851 tiedustelussa Pudasjärven nimismies arvioi lautoissa laskettavan 25 000 tukkia pitäjän kolmen sahan tarpeisiin, kun tervalautoihin tukkeja meni 14 000. Samaisessa Oulun lehdessä kerrottiin lauttojen uitoista heinäkuussa 1860: "Pudasjärven pitäjältä tuotuin puitten ja terwain lasku alkoi alkupuolella toukokuuta ja kesti helluntaihin asti. Lautat viimeellä paljo kaateliwat lohিপatojaki. Ikon ja Raasakan koskein laskumiesten ottopaikka on keskellä tätä kylää; silloin onki tässä kuin tawallinen markkinakrouwi; siinä kuuluu myötäänsä päihtyneitten pauhina ja kortin-lyönnin läiske. Kortin lyöntiin tahtowat jo työtökin taipua."

Vähitellen ryhdyttiin joella harjoittamaan myös irtouittoa. Se oli kuitenkin hankalaa kalastuksen uitolle asettamien rajoitusten takia. Oulun läänin kuvernööri vahvisti Iijoen lauttaussäännön Taivalkosken sahalla jokisuulle vuonna 1877. Sen mukaan sekä lauttojen lasku että irtouitto olivat keväisin vapaata seitsemän vuorokauden ajan siitä, kun Pudasjärvi vapautui jäistä. Sitä seuraavien 13 vuorokauden ajan sallittiin ainoastaan lauttojen lasku Jakkusuvannon ja jokisuun välillä ja sillä rajoituksella, että vain valantehneet laskumiehet saivat laskea lautat lähellä Iijoen suuta olevien Raasakan, Haukan ja Venäjänkarin lohипatojen ohi. Aikaisemmin oli uittoa saanut harjoittaa 10 päivän ajan, joten lauttaussääntö ei paljoa lauttausaikaa pidentänyt; etenkin irtouitolle viikon aika oli todella lyhyt. Lauttaussääntö tosin salli uiton Panumansuvannon ja Jakkusuvannon välillä ajalla 5.9. - 10.10, mutta luvalla ei juuri ollut merkitystä muille kuin Siuruan sahalle. Panumansuvannon yläpuolisessa vesistöissä uitto oli kuitenkin luvallista koko kesän syyskuun 20. päivään asti, mikäli luonnonolot antoivat myöten. Näin pystyttiin lauttoja tuomaan talvivarastoihin joen alajuoksulle odottamaan kevättä. – Viisi vuotta myöhemmin kuvernööri suostui poistamaan säännön 10 §:n ensimmäisen osan, joka oli kuulunut näin: ”Ennen kuin vuoden lauttaustoimi alkaa, pitää asianomaisten puuainein omistajain, sen kautta tulevan kustannuksen ja vahingon maksamiseksi, asianomaisen kruununnimismiehen taka Iin pitäjässä panna neljä penniä kultakin tukilta, joka luullaan vuoden kuluessa tulevan alas lautattavaksi.”

Höyrysahojen myötä tukkien lauttausmäärät Iijossa kasvoivat. Kun 1870-luvulla arvioitiin keväisin lautatun noin 70 000 tukkia, niin 1880-luvun lopulla määrän arvioitiin nousevan parhaimmillaan yli 300 000 tukkiin eli joessa kulki tuolloin noin 1000 lauttaa.

Vaikka lauttauttoa vallitsikin, irtouittoa oli tietävästi Iijoella harjoitettu pienessä määrin aiemminkin. Vuoden 1877 uittoisääntö rajoitti irtouiton Iijoen alajuoksulla lyhyeen kevätkauteen. Tämä merkitsi, että tuona aikana ehdittiin puut uittaa irrallaan jokisuulle yleensä ainoastaan Pudasjärveltä tai Kollajasta, joiden talvisatamiin puut oli uitettu edellisenä uittokautena. Yrjö Paasio kuvailee tätä Pudasjärven jäiden lähtöä seurannutta "rymylaskua" seuraavasti: "On käsitettävää, että kun jokisuulle uitto oli perin rajoitettua, kertyivät talvisatamat Pudasjärvellä ja Kollajankylässä ylenmäärin täyteen puutavaraa. Moneenkaan satamaan eivät puut mahtuneet irtolauttoina, vaan puut piti suomustaa rannasta rantaan ja sataman päästä päähän. Tärkeimmät satamat olivat Pudasjärvi, Siikalammot, Naisjärvi, Kollajanlampi, Pähtilänpudas, Uuranpudas, Potanperä ja Panumansuvannolla Huovisenmutka sekä Livojoella Rutinkijärvi ja Suojanlampi. Muualla puut olivat kehälautoissa, mutta Kollajan satamat useinkin suomustettiin, koska niissä puut säilyivät varmimmin ja niistä oli helppo tulvan aikana päästää puut joelle. Heti jäiden lähdettyä suollettiin puuta jokeen yötä päivää niin nopeasti kuin mahdollista. Muutamissa päivissä oli kaikki talvehtineet puut saatu tulvivaan jokeen, ja heti viimeisten puiden jälkeen lähtivät jälkipään puhdistajat, n.s. hännäjäoroikka, liikkeelle. Joessa ei ollut minkäänlaisia ohjeita eikä välivastuita. Ohjeet eivät olisi jaksaneetkaan ohjata yhtenä rykelmänä uivia suuria tukkimääriä, eivätkä mitkään vastuut olisi kestäneet tulvivan joen ja satojentuhansien tukkien painoa. Sitäpaitsi oli uitolla tavaton kiire, sillä jälkipään ajo piti saada patojen alapuolelle ennen patoamisen alkamista, koska muutoin uittajat saivat maksaa suuret päiväsakot patojen omistajille tai niiden vuokraajille aina siihen asti, kunnes jälkipää ehti patojen ohi. Tällaista rymylaskua kesti, moniaita sopimusvuosia lukuunottamatta, aina vuoteen 1919, jolloin uusi järjestyssääntö astui voimaan."

Paasion mukaan Kestilän saha oli kokeillut irtouittoa koko joen pituudella 1880-luvun alussa, mutta huonolla menestyksellä. "Ensimmäinen vastuu jokisuulla vedettiin noin kilometrin päähän Kestilän sahalta alaspäin Antinletosta kohtisuoraan joen puoliväliin. Vastuu ei kuitenkaan kestänyt, vaan puut painuivat mereen, josta ne kesän kuluessa kerättiin", Paasio kertoo. Seuraava irtouittokokeilu tehtiin vasta noin 15 vuotta myöhemmin ja sekin Kestilän sahan toimesta. Vastuu laitettiin nyt joen pohjoispuolelle Korkianväylälle, ja se kesti. Kestilän saha uitti puita useana vuonna tähän vastuuseen ja sen käyttäjäksi tuli myös "Kolmiyhtiö", jonka oululaiset sahaliikettä harjoittavat kauppahuoneet eli G. & C. Bergbom, L. Candelin ja J.W. Snellman G:son perustivat vuonna 1891. Tämä Iijoen hakkaus- ja lauttausyhtiö valtasi Iijoella - paikallissahaaja lukuun ottamatta – monopoliaseman.

Irtouitto pakotti puiden erotteluun jokisuulla, josta kukin Kolmiyhtiön osakkaista huolehti itse tukkiensa merikuljetuksesta sahoilleen. Lisäksi Iijoen Anttilanputaalla piti Petäjäkankaan höyrysahan tukit erotella irtosumasta siihen saakka kuin saha oli toiminnassa eli vuoteen 1900.

Irtouitto alkoi lisääntyä tuntuvasti vuosisadan vaihteessa ja lauttojen määrä vastaavasti vähetä.

Uittoaika rajoitti kuitenkin suuresti uittoa, josta tämän vuoksi tuli kaksi- tai kolmivuotista. Tosin vuonna 1895 saatiin lauttaussääntöön pieni muutos, jonka Jaakko Blomberg kuvaa näin: "Pientä edistystä Iijoen alajuoksun uittoon toi lopulta vuoden 1895 lauttaussääntö, jossa irtouitto sallittiin myös syksyisin 10.8.-20.9. välisenä aikana. Ehdoksi kuitenkin määrättiin, että se suoritettiin uittajien yhteiseen lukuun ja siten, että kalastuslaitteille ei tästä aiheutuisi vahinkoa. Myönnytys jäi käytännössä lähes merkityksettömäksi, vaikka uittoa loppukesästä toisinaan kokeiltiin." - Kalastuspatoja ei näet pystytty suojaamaan puomeilla, ja muutenkin syysuiton järjestämisessä oli ongelmania, ei vähiten veden vähyiden takia.

Vähitellen joelle tuli muitakin uittajia, kun myös kauempana sijaitsevat sahat ryhtyivät laajentamaan tukkien hankinta-alueitaan Iijoen alueelle. Esimerkiksi Vaasan lähistöllä sijainnut Vaskiluodon Höyrysaha osti vuosisadan vaihteessa tukkeja Kuusamosta saakka. Samoihin aikoihin myös ruotsalainen Ytterstfors Trävaru tuli Iijoelle. Jo tätä ennen oli Santaholma-yhtiö uittanut joella joitakin eriä paperipuita ja propseja.

Iijoen uittotapa muuttui vähitellen irtouitoksi, mutta vasta 1900-luvun alussa piti paikkansa Paasion toteamus, että "sen sijaan, että ennen tuli Iihin kesäisin yli tuhatkin lauttaa eikä irrallaan uitettu nimeksikään, muuttui uittotapa niin, että jokilauttoja laskettiin vain muutamia kymmeniä entisten useiden satojen asemasta ja irrallaan uitettiin tuhansien sijasta useita satoja tuhansia kappaleita".

Lauttakuljetukset alkoivat vähetä vuosisadan alussa, ja erityisesti sitten kun vuonna 1915 siirryttiin "oikeaan" yhteisuittoon, tuolloin perustettiin Iijoen Uittoyhdistys. Uitto Iijoella loppui vuonna 1988.

Edellä oleva on lyhyt katkelma Iijoen uiton alkutaipaleelta. Sen on tarkoitus tulla mukaan työn alla olevaan kirjaani "Uiton historia Suomessa". Tähän laajahkoon teokseen tulee myös runsas ja toivon mukaan myös monipuolinen kuvitus. Siksi vetoan teihin "Livon Sanomien" lukijoihin, että kaivaisitte kotialbumestanne ja muista kätköistänne kaikki Iijoen uittoa esittävät valokuvat ja toimittaisitte ne lehden toimitukseen. Kiitos jo etukäteen!

Esko Pakkanen

Livokas ry:n varsinainen kokous Livon koululla su 20.10.2013 klo 12

Läsnä oli 13 yhdistyksen varsinaista jäsentä.

PÖYTÄKIRJA

1. **Kokouksen avaus**
Yhdistyksen sihteeri Anni-Inkeri Törmänen avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleeksi.
2. **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.
3. **Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi**
Esityslista hyväksyttiin kokoukselle työjärjestykseksi.
4. **Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta**
Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Marko Ojala ja sihteeriksi Anni-Inkeri Törmänen.
5. **Kahden pöytäkirjantarkastajan ja ääntenlaskijoiden valinta**
Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Aaro ja Taimi Perttu. He toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.
6. **Vuoden 2012 vuosikertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastajain niistä antama lausunto**
Marko Ojala luki vuosikertomuksen. Anni-Inkeri Törmänen esitteli tilinpäätöksen ja Marko Ojala luki toiminnantarkastajien niistä antaman lausunnon.
7. **Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille**
Kokous päätti vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapaus tilivelvollisille.
8. **Vuoden 2014 jäsenmaksun, kannatusmaksun, ja yhteisöjäsenmaksun suuruus.**
Päätettiin säilyttää henkilöjäsenen jäsenmaksu viidessä (5) eurossa vuodelle 2014. Kannatusmaksua saa maksaa sopivaksi katsomansa summan.

Yhteisöjäsenmaksun suuruudeksi päätettiin 100 euroa, joka sisältää Livon sanomien vuosikerran sekä nimen Livon koulun ilmoitustaululle.
9. **Vuoden 2013 toimintasuunnitelma ja talousarvio**
Marko Ojala luki esityksen vuoden 2014 toimintasuunnitelmaksi. Päätettiin lisätä toimintasuunnitelmaan tavoite saada vuoden 2014 aikana varustettua koulu evakuointipisteenä mm. aggregaatilla ja muilla välttämättömillä välineillä ja tarvikkeilla. Hyväksyttiin toimintasuunnitelma tällä täydennyksellä.

Marko Ojala esitteli talousarvion vuodelle 2014. Kokous hyväksyi talousarvion.
10. **Hallituksen jäsenten vaali erovuoroisten osalta (Anni-Inkeri T. ja Pirjo T.)**
Päätettiin valita erovuoroiset edelleen jatkamaan hallituksessa.
12. **Kahden toiminnantarkastajan ja kahden varatoiminnantarkastajan valinta**
Valittiin toiminnantarkastajiksi Kaisu Puhakka (varalle Teija Mustonen) ja Risto Puhakka (varalle Kauko Juutinen).
13. **Yhdistyksen kokousten kokouskutsutapa ja sanomalehti, jossa kokouskutsu julkaistaan**
Päätettiin jatkaa entistä käytäntöä julkaisemalla kokouskutsu Iijokiseutu-lehdessä.

14. Kyläsuunnitelman päivitys

Anni-Inkeri Törmänen esitteli hallituksen esityksen päivitettäviksi kohteiksi. Kokous hyväksyi esityksen.

15. Kylää koskevat hankkeet

- Livon harrasteet -investointihanke 1.5.2010 - 30.4.2014, Jomma ry
- Seurojentalo Ruostehovin kunnostuksen 3. vaihe
- Taidekehrä -hanke 1.1.2013 - 31.12.2015, RAY
- Livojoen putaat -kunnostushanke
- Pannuhuoneen remontti
- Livolle kylätuote 1.1. -31.12.2014

Anni-Inkeri Törmänen esitteli hankkeiden nykytilanteet. Merkittiin asiat tiedoksi.

Muut asiat

Myllypalstan raivaus sillan yläpuolelta otetaan kylätalkkareiden ohjelmaan lähipäivinä.

Kotiapua on pienimuotoisesti saatavissa kioskille työllistettyjen toimesta.

17. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.40.

Livolla 20.10.2013

Marko Ojala (pj.)

Anni-Inkeri Törmänen (sihteeri)

Aaro Perttu (ptk:n tark.)

Taimi Perttu (ptk:n tark.)

Joulutervehdyksiä

*Rauhaisaa Joulua ja
Onnekasta Uutta Vuotta*

Terttu ja Paavo

*Lämmintä Joulumieltä ja
Iloista Uutta Vuotta kaikille!*

Rauni ja Raimo Niemi

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
kaikille kyläläisille sekä Livon Sanomien lukijoille!*

Maire ja Yrjö Perttu

Livon kylän kyläsuunnitelma 20.10.2013

1. Johdanto

Livolla toimii nykyään kahdeksan yhdistystä tai osuuskuntaa:

Livokas ry (ent. Livojoen maamiesseura ry)	Perustamisvuosi 1926, nimenmuutos 2002
Livon maa- ja kotitalousnaiset	Perustamisvuosi 1927
Livon metsästyseura	Perustamisvuosi 1976
Livon jakokunta	Rekisteröity 1984
Livon yhteisen alueen osakaskunta (ent. Livon kalastuskunta)	Rekisteröity 1988 Nimenmuutos 2003
Livon vesiosuuskunta	Perustamisvuosi 1983
Ala-Livon vesiosuuskunta	Perustamisvuosi 1990
Ala-Livon metsästyseura ry	Perustamisvuosi 2003

Livojoen maamiesseuran nimen muutoksen ja Livokas ry:n toiminnan alkamisen myötä vuodesta 2001 koko kylä on herännyt toimimaan elämänlaadun parantamiseksi.

Jotta kyläläisten toive viedä kylää eteenpäin toteutuisi, on Livokas ry päivittänyt yhdessä muiden kylällä toimivien yhdistysten kanssa tämän kyläsuunnitelman.

2. Historia

Livojokivarren esihistoriallisen ajan asutustutkimus on vielä tekemättä, mutta Sarakylästä ja Yli-Livolta löydetty kivikirves, reikänuija ja kaapimet antavat viitteitä jokivarren asutuksen syntyneen jo kivikaudella. Saamelaisasutuksesta merkinä ovat Livojoen vesistön nimistössä säilyneet Aintio-oja, Juominginoja, Pärjänjoki, Rytinkijärvi, Kuopusjärvi, Nuorunkaaja, Jaaskamo-oja, Kouvanjärvi, Seitenoja ja Seitenoikankoski.

1600-luvulla Livolla oli neljä verotaloa: Illikainen, Juutinen, Puhakka ja Nissi. Näiden sukujen merkitys kylän elämässä kantaa nykyhetken. Tiloille on löytynyt suoraan alenevassa polvessa jatkajia ja jakajia vielä 2000-luvullakin.

Livolla aloitti Pudasjärven Osuuskupan myymälä vuoden 1910 tienoilla. Toinen osuuskupan myymälä avattiin Ala-Livolle 1930-luvun lopulla. Rajamaan myymälä perustettiin Livolle 1938. Osuuskupan Ala-Livon myymälä ja Rajamaan myymälä lakkautettiin vuonna 1978 ja Livolla toiminut Osuuskupan myymälä tammikuussa 1991. Livolla kulkee nykyisin myymäläaato maanantaisin ja torstaisin.

Livolle perustettiin oma koulu vuonna 1917. Aluksi koulussa oli 38 oppilasta, vaan vuonna 1958 oppilaita oli 78. Koulu lakkautettiin vuonna 1992. Nykyään Livon oppilaat kulkevat Kurenalan kouluun peruskoulun 1.-6. luokille.

Nämä asiat tarkemmin ja laajasti kylän muita merkkipaikoja ja merkkipaikoita on esitetty vuonna 1998 ilmestyneessä Pudasjärven kansalaisopiston rehtorin Erkki Taskilan johdolla kootussa teoksessa Elettiin sitä ennenni – Livonkylän neljä vuosisataa.

3. Kylämme nyt

Livon kylä on Pudasjärven kunnassa, Iijokeen laskevan Livojoen alajuoksulla. Kylän keskusta sijaitsee noin 30 kilometriä Pudasjärven Kurenalta pohjoiseen. Asutus on sijoittunut tiiviisti joen tuntumaan, sen molemmin puolin. Kaikkiaan kylään katsotaan kuuluvan talot yläjuoksun Koivulasta joen alajuoksulla sijaitsevaan Nissiin, joiden välinen matka on noin 18 km.

Jokivarsi on jyrkkätörmäistä ja rehevää hietamaata. Jokea ympäröivä luonto on erityisen monimuotoista laajoine mm. Naturaan kuuluvine suoalueineen, kivirakkoineen ja männikkökankaneen. Kokonaisuudessaan kylän luonto tarjoaa oivalliset mahdollisuudet marjastukseen, metsästykseseen, kalastukseen ja luontoretkeilyyn.

Rehevän jokivarren ansiosta kylä soveltuu hyvin maatalouden harjoittamiseen. Tällä hetkellä kylällä toimii neljä suurehkoa karjatilaa, joiden isäntäväki on nuorta ja toimeliasta. Lisäksi metsätalous, porotalous, nouseva lammastalous sekä kasvinviljely ovat merkittäviä alkutuotantoelinkeinoja. Muut kyläläiset hankkivat elantonsa pääosin kylän ulkopuolelta tai ovat jo päivätyönsä tehneet. Kylällä on kuitenkin hyvät mahdollisuudet toimia yrittäjänä esim. matkailu- tai kodinhoitopalveluja tarjoten.

Kylälle on hyvät kulkuyhteydet. Hyväkuntoinen Oulu-Rovaniemi –tie kulkee kylän sivuitse. Linja-autoyhteydet kuntakeskukseen ovat työ- ja koulumatkaliikenteeseen sekä lyhyempäänkin asiointiin sopivat. Linja-autolla pääsee päivittäin myös Ouluun, Rovaniemelle ja Kajaaniin.

Kyläyhdistyksen omistamalle koululle nousi parissa vuodessa palvelukeskus, jossa sijaitsevat kylän yhteiset toiminnot: kauppa, bensanmyynti, tietotupa, suoramynti, kirpputori, kirjasto, asuntovaunualue sekä harrastetiloja (mm. kangaspuuluokka ja puutyöluokka). Koululle on myös ESR- ja EMOTR-hankevaroin hankittu viralliset palvelukohteen opasteet.

Tietotuvalla toteutetaan kylän kotisivujen ylläpito, avustetaan kyläläisiä tietokoneen käytössä mm. laskujen maksuun, tehdään valokuvasuurennoksia, kirjataan lahjoituskirjoja tietokantaan kirjastoa varten sekä kootaan kolme kertaa vuodessa ilmestyvä Livon sanomat.

Livolaiset haluavat olla yhdessä ja kokoontuvat mielellään yhteisiin tapahtumiin. Niinpä kylällä onkin käynyt niin, että jos kerran järjestetään jokin tapahtuma, niin siitä tulee heti perinne. Vuoden päästä se järjestetään yleisön pyynnöstä uudelleen. Tämä saattaa tietysti jossakin vaiheessa muuttua, kun huomataan, ettei kyläläisillä ole yhtään vapaata viikonloppua. Siksi tapahtumaiden keksijöitä on pyydetty jo hillitsemään ideoiden tulvaa.

Kurssitoiminta on vilkasta Livolla. Kyläläiset pitävät itsenäisesti kädentaitojen pajaa, jossa jokainen toimii vuorollaan ohjaajana. Lapset ja nuoret pitävät toisilleen viikottaista lastenkerhoa. Kansalaisopiston ja seurakunnan kerhoja on lukuvuoden aikana useampia.

Kotiapupalvelulla on kysyntää. Nyt kylällä tuotetaan vanhuspalveluita Oulunkaaren vanhuspalveluita täydentävillä päivittäisillä käynneillä, lyhyillä tilannekatsauksilla, joilla ikäihmisen ruokailut, lääkkeet ja muut tarvittavat asiat ovat hoidossa.

4. Kylähankkeet

Eletäänhän sitä nyttenni – Livon kylän ehommaksi elämäksi 26.10.2001 - 31.12.2003

Livojoen Illikaisen koskessa oli ennen vanhaan saha ja mylly, jotka tuhoutuivat tulipalossa 1930-luvulla. Näiden muistoksi livolaiset kokosivat erityisesti sahalaitoksesta säilyneet valurautaiset osat, kuten raamisahan, nähtävyydeksi jakokunnan myllypalstalle kesällä 2002. Hankkeessa hankittiin myös tietoturvallisuuden parantelu ja toteutettiin palvelu- ja elinkeinokysely Livolla.

Kelkkareitit 2002-2003

Yhtenä suurena talkootyön ponnistuksena vuosien 2002 ja 2003 aikana saatiin rakennettua moottorikelkkaura Livon koululta Syötteen reitille, joka on sittemmin jatkunut Li-Yli-Li-Livo -välille. Nyt on siis laillisesti kelkkaillen mahdollisuus liikkua Perämeren rannalta listä Livolle ja Livolta Syötteelle ja tietysti myös päinvastoin. Uran varteen on rakennettu myös taukopaikka, joka on kaikkien vapaasti käytettävissä. Yleisestä siisteydestä pyydetään kaikkia retkeilijöitä huolehtimaan.

Livolla tehdään työtä ilolla 1.6.2002-31.10.2003

Livolle työllistettiin kotiapuun ja kylän palvelukeskuksen tehtäviin kaksi työttömyysuhan alaista työntekijää. Samalla hankittiin suoramyynnin, kirpputorin ja kirjaston kehittämisessä tarvittavia tarvikkeita ja hankittiin palvelukohteen opasteet Sarakyläntien varteen.

Ikäihmisten pärjääminen haja-asutusalueilla 1.3.2003-31.3.2005

Livo on kohdekylänä Ikäihmisten pärjääminen sivukylillä -hankkeessa, joka on alkanut v. 2003 ja päättynyt toukokuussa 2005. Tämän jälkeenkin asiassa on varmasti vielä tekemistä, kun valtakunnallisen palvelusetelitoiminnan käytännöt selkiytyvät. Tarkoituksena on, että kylällä apua (hoiva- tai tukipalveluita) tarvitsevat saisivat avun mahdollisimman läheltä. Oman kylän keskuudessa kun asuu osaavaa ja palveluhenkistä väkeä. Tämä voisi toimia mallina myös muiden sivukylien ikääntyneen väestön hoidossa.

Livon palvelut paranevat 14.10.2004-30.9.2006

Kylän tietoturvallisuuden parantamiseksi työllistettiin työttömyysuhan alainen työntekijä kehittämään tietotuvan toimintaa. Hankkeessa toteutettiin myös kotiaputyötä alueen kotitalouksiin.

Livokkaan lämpö -hanke 6.7.2006-7.6.2007

Kyläläiset hankkivat omistukseensa Livon koulun syksyllä 2006. Investointihankkeessa 2006-07 koululle rakennettiin uusi vuokra-asunto opettajanhuoneesta, öljylämmitys vaihdettiin pellettilämmitykseksi, jätevesijärjestelmä uusittiin sekä koulun keittiö varustettiin ruokailuastioilla ja tarvittavilla kodinkoneilla.

Kylätoiminta tuli näin turvatuksi yhteisen kokoontumistilan ja palvelukeskuksen vakiintumisen johdosta.

Ikäihmisten lomapäivät 1.8.2008-31.10.2010

Hankkeessa toteutettiin erityisesti ikäihmisiä koonneet lomapäivät kaksi kertaa kuukaudessa hankkeen ajan. Hankkeessa toteutettiin myös neljä kertaa vuodessa perhekahvilat yhteistyössä Pudasjärven perhekeskusyhdistyksen kanssa.

Livon harrasteet 3.5.2010-30.4.2014

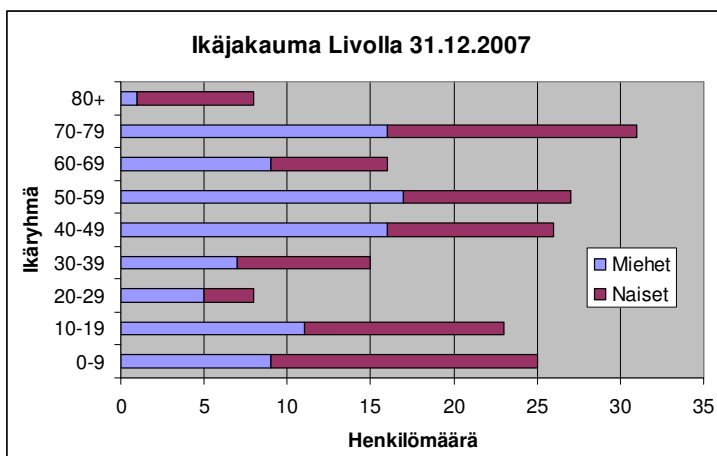
Hankkeen avulla parannetaan alueella harrastusmahdollisuuksia ja sitä kautta viihtyvyys ja elämänlaatu paranevat. Hankkeessa on toteutettu suokohde laavulla ja lintutornilla, koulun rantaa on kunnostettu vene- ja kanoottirannaksi, keramiikan polttouuni on hankittu, peruskorjattu kyläkeskuksen keittiö ja uusittu liedet, lisätty lasten leikkipaikan välinevalikoimaa, laadittu palvelukohteen opastus Ranuantien varteen sekä parannettu kyläkeskuksen lämpötiloita eristämällä ja säätämällä sekä uusittu wc-kalustoa. Jäljellä on vielä kiipeilyseinän rakentaminen. Toiminnan avulla saadaan kylälle uusia palveluja.

Päivä- ja viriketoimintaa Pudasjärven ikäihmisille 1.1.2013-31.12.2015

Osaprojektissa järjestetään resurssien puitteissa monipuolista päivä- ja viriketoimintaa ikäihmisille, joiden avulla tuetaan heidän elinvoimaisuutensa säilymistä asuvat he kotona kylillä (Livo, Aittojärvi, Iinattijärvi) tai laitoksessa (asumispalveluyksiköt Kurenalla). Toimintoja pyritään järjestämään niin, että eri sukupolvet kohtaisivat näissä tilanteissa säännöllisesti. Toimintoissa keskitytään omien taitojen ylläpitoon ja kehittämiseen sekä osaamisen siirtämiseen nousevalle nuorisolle. Pääpaino on arjen kulttuurisuudella; musiikilla, piirtämisellä ja askartelemisella, tarinoinnilla, leikeillä, liikkumisella – satumustenkin kertaamisella.

5. Faktat kylästä

Tilanne 31.12.2007	Henkilöä
Vakituisia asukkaita	179
- joista miehiä	91
- ja naisia	88

Kylällä tuotettavat palvelut:

Maan-, soran- ja puunajoa, lumitöitä
Sisustus(laatoitus)- ja kirvesmiestyöt, puunajo, polttopuuta
Kaivuri- ja lumityöt
Poronlihaa
Rakennuspiirustukset (mökkit, saunat, asuinrakennukset)
Sahaus, puutavara, polttopuut, muhat, puunajo
Mullinlihaa, traktorityöt
Livojen leirintä
Mansikoita, perunoita, porkkanoita, sipuleita
Autoremonttia, savulohta
Lvi- työt
Leivonnaisia, kakkuja
Saha- ja höylätavaraa, polttopuuta
Hiustenleikkaus
Puu- ja maa-ainesten kuljetukset
Hopeatyöt
ATK-palvelut
Jätevesisuunnitelmat
Elintarvikeliikese, kirpputori, suoramyynti, kirjasto, tietotupa, harrastetilat, sauna, asuntovaunualue, vuokra-asuntoja, bensanmyynti

6. Kylän henki ja ilmapiiri

Kylällä asuu sopisaa ja toisiaan auttavaa väkeä. Hyväntuulisuus on jostakin kyläläisiin tarttunut, ja sen saa moni tuntea päivittäin vieraanvaraisuutena ja ahkeruutena. Usein isommallakin porukalla tavatessa tulee sellainen olo kuin kaikki olisivat yhtä ja samaa perhettä.

Yhteistoiminta kyläläisten välillä siis toimii paremmin kuin luullaksemme muilla kylillä, mutta kylällä toimivien yhdistysten muodollinen yhteistyö on ollut viime vuosina vähäistä. Kuitenkin tieto yhdistysten toiminnasta on kulkenut eri yhdistysten välillä mm. siksi, kun melkein kaikki kyläläiset kuuluvat useampaan kuin yhteen kylällä toimivista yhdistyksistä. Muodollisella yhteistyöllä saataisiin kuitenkin kaikki kylään vaikuttava tieto samaan pöytään, josta saattaisi olla hyötyä muissakin tapauksissa kuin tämän kyläsuunnitelman laatimisessa.

7. Kylän vahvuudet ja heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat

<u>Vahvuudet</u> Sopuisat kyläläiset Kylän palvelukeskus Kyläläisten yhteinen infra Asumisen ja elämisen edullisuus Luonnon kauneus Jokimiljö Monipuoliset luontoarvot (joki, suot, rakat) Hyvä sijainti liikenteen ja maatalouden kannalta Rauhallinen paikka asua Kylän tiiviys Palvelut Aktiivinen kylätoiminta	<u>Heikkoudet</u> Nuorten perheiden vähyys
<u>Uhat</u> Jokivarsien, peltojen ja metsien pusikoituminen	<u>Mahdollisuudet</u> Osaavat kyläläiset Yhteistyöverkostot Matkailupalvelutarve Vanhusten hoivatarve Yhteiskunnan tuet maataloudelle, kyläkauppiaille, lapsiperheille, vanhusasuntojen korjaamiseen, vanhuspalveluihin, kylätoimintaan ja työllistämiseen

8. Ideat

Paras olisi, jos kylän vanhuksat voisivat asua mahdollisimman pitkään kodeissaan. Kodit kuitenkin ovat monesti suurehkoja yhdelle tai kahdelle asukkaalle ja puulämmitys voi ottaa voimille. Koulun ympäristöön voisi rakentaa kaikin mukavuuksin pieniä tupakeittion ja kamarin mökkejä, jotka olisivat yhteisessä lämpöverkossa "isännöitsijän" huolehdittavana. Jos aina ei näihin mökkeihin löytyisi Livolta vanhuksia, niitä voitaisiin vuokrata kylällä elämästä suunnitteleville nuorille pareille tai jos niitäkään ei aina olisi, niin vuokrattaisiin matkailijoille. Ainakaan vielä ei matkailijoille ole tarjota Livolla mitään vuokramökkiä.

Koulun mahdollisuuksista yrittämisen paikkana on tiedotettava laajemmin. Esim. fysioterapeutti, lääkäri, jalkojen hoitaja, hammashuoltaja, lastenhoitaja, tms. palvelulle voisi olla silloin tällöin päiväksi kysyntää Livolla. Koululla voisi olla vielä kiinteänä palveluna joitakin postin palveluita.

Ranta-alueiden viljelemättömille pelloille lampaita maisemanhoitotöihin ainakin kylän keskustan osalle.

Livojokeen laskevien metsä- ja suo-ojitusalueiden tarkastus ja kunnostus, jotta joen vesi saataisiin puhtaammaksi.

Koulun varustaminen pöydillä ja muulla sisustuksella palvelisi sekä kylän yhteisten tilaisuuksien järjestämisessä, koulutilan vuokraamisessa juhlatilaksi sekä maaseutu-kaupunki –vuorovaikutuksen edistämiseksi matkailijoiden palvelemismahdollisuuksien parantuaessa.

Savusauna noin 20 hlölle koulun rantaan laavulla levähtäville melojille ja veneilijöille sekä muille retkiryhmille.

Katuvalot ainakin Keski-Livolle. Ala-Livon maantiesillalle ja Sarakylän risteykseen on valoja myös toivottu.

Nuotiopaikkojen hoitoporukka nimetään. Porukka huolehtii nuotiopaikkojen siisteydestä, polttopuista ja opasteista.

Metalli- ja autonromun keräykset järjestetään säännöllisesti.

Kiipeilyseinä rakennetaan.

Kalastuksen ympärille rakentuvaa yritystoimintaa etsitään kylälle, jotta kalastuskuntien kannattaa istuttaa pyyntikokoistakin kalaa Livojokeen. Kalastajille tulisi järjestää saunomismahdollisuus, kalastustarvikkeiden myynti, ruokapalvelut sekä yöpymismahdollisuus. Kalastuskunnan toimijoiksi tarvittaisiin myös nuorempaa väkeä ylläpitämään ja virittämään toimintaa.

Seurojentalo pidetään kunnossa ja kunnostetaan se juhlatilaksi ja kyläläisten kokoontumisia varten vuokrattavaksi taloksi.

Kylätapahtuma järjestetään edelleen tasaiseen tahtiin.

Tietotuvan laitekantaa pyritään ylläpitämään ja uudistamaan tarpeellisin väliajoin. Langattomiin äänentoistolaitteisiin tarvitsee lähiaikoina investoida.

Koulun suihkutilojen käyttöä tehostetaan. Tiedotetaan kyläläisille, että esim. vesipulasta kärsivät kyläläiset voivat vapaasti käyttää suihkutiloja.

Soininsuon virkistyskäytössä voisi olla ideaa, joskin se toisaalta voisi olla paikka, johon turisteja ei edes haluttaisi. Monilla kyläläisillä on siellä piilopirtinsä.

Pyhäpäivän yhteisruokailuja aina silloin tällöin koululla.

Rakennetaan linnunpönttöjä ja ruokinta-automaatteja talkoilla tai työllisyystöinä ja levitetään niitä ympäri kylää tasaisesti. Käyttämättömät pellot käytöön.

Kylällä on monta talokohtaista museota. Ne voitaisiin laittaa esittelykuntoon esim. jonkun entisöinti tai historiapiiriin yhteydessä. Tavarat tulisi nimetä ja niiden käyttötarkoitukset selvittää. Museot voitaisiin piirtää kyläkartaan matkailijoidenkin tutustumista varten.

Moottorikelkkauraa olisi hyvä jatkaa Yli-Livon suuntaan ja Rytinkiin, jotta Syötteeltä tulisi Livolla käynnistä rengasmatka.

Kirjataan muistiin livolaisia sutkauksia ja sanontoja niin, että jälkeenpäinkin tulevat livolaiset tietävät sanontojen alkuperästä.

Joka kuukauden ensimmäinen lauantai on yleinen myyntipäivä koululla. Jokainen myyjä huolehtii itse myyntipöydän itselleen ja loppusiivouksen. Pöytämaksu on 5 €.

Kerran viikossa on yhteinen lenkkeilyilta. Kokoonnutaan koululle ja lähdetään siitä sauvakävelemään, lenkille, hiihtämään...

Maa- ja kotitalousnaisten käsityö- ja ompelupalvelu. Naiset vaihtavat esim. vetoketjut ja parsivat sukat ja lapaset. Samalla he opettavat korjausta, neulomista ja virkkaamista. Tämä tapahtuu kerran kuukaudessa torstai-iltana koululla.

Illikaisen kosken ylittävä silta on puuosiltaan (kaiteet ja kansi) huonossa kunnossa. Kyläläiset toimivat niin, että Kirsiojantien tiekunta ottaisi sillan korjaamisen eteenpäin vietäväksi hankkeeksi.

Evakuointipisteen (Livon koulu) varustaminen asianmukaisin laittein ja tarvikkein.

9. Yhteinen päämäärämme

Livo on viiden vuoden päästä pusikoiltaan kauniiksi raivattu jokivarren kylä, jossa vanhuksat saavat asua kotonaan kylällä toimivien palveluyritysten ja naapuriapuun tottuneiden kyläläisten ansiosta niin kauan kuin suinkin pystyvät.

Kylän sopuisa henki vetää takaisin kylälle ammattiinsa valmistuneet nuoret tekemään työtä kotikylän hyväksi jo parhaassa iässään. Samoin monille mökkiläisistä järjestetty työtä Pudasjärveltä ja pystyvät asumaan nykyisellä loma-asunnollaan ympäri vuoden.

Kylällä jo nyt toimivat yritykset pääsevät parempaan taloudelliseen kannattavuuteen kehittämällä esim. tuotevalikoimaa, suoramyyntiä ja mainontaa.

10. Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Livojoen rantayleiskaavoituksen ohjaaminen niin, että se tukee jokivarren kylien elinvoimaa.

Evakuointipisteen varustaminen Livon koululle.

Koulun palveluita ja tiloja markkinoidaan entistä laajemmalle.

Keski-Livon sillan kunnostuksen suunnittelu ja toteutus. Valaistuksen suunnittelu ja toteutus Keski-Livon sillan sekä katuvalot tiehallinnon toimesta Ranauntielle Ala-Livon kohdalle.

11. Prosessi; laatiminen, seuranta ja päivitys

Livon kyläsuunnitelma on tehty ensimmäisen kerran loppukesällä 2001. Suunnitelma on päivitetty kylällä toimivien yhdistysten yhteistyönä 28.11.2003. Viidestä kylällä toimivasta yhdistyksestä kutsuttiin suunnitelman laatimiseen kaksi jäsentä. Paikalla oli 8 hengen suunnitteluryhmä.

Viimeisin laaja päivitys on syksyltä 2008, jolloin kylällä toimivista neljästä yhdistyksestä paikalla oli yhteensä 6 henkilöä suunnitteluryhmässä paikalla.

Kyläsuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain Livokas ry:n varsinaisessa kokouksessa loka-marraskuussa. Uudet toiminnan tavoitteet kirjataan suunnitelmaan myös näissä kokouksissa. Jos kyläsuunnitelma vaatii suurempaa uudistamista, käynnistetään varsinainen suunnitelmaprosessi kaikkien yhdistysten kesken uudestaan.

Livojoen rantayleiskaava

Pudasjärven kaupungin maankäyttöinsinööri Markku Mattinen on kertonut, että Livojoen rantayleiskaavaehdotus alkaa olla valmis. Kaavaehdotusta kaupungilla päästäneen käsittelemään vuoden vaihteen takia kuitenkin vasta tammikuun lopussa. Tästä syystä kaavaehdotus saataneen nähtäväksi vasta helmikuussa 2014. Asian nähtäväksi laittamiseen kuitenkin vaikuttaa myös se, että saadaanko luonnosvaiheessa jätettyihin mielipiteisiin annetut vastineet toimitettua mielipiteensä ilmaiseksi tammikuun aikana.

Livokkaan käyttömaksut ja muut hinnastot vuodelle 2014

* Livon koulun käyttömaksut kylällä toimiville yhdistyksille:

- 100 €/vuosi, sisältäen tiedotustilaa Livon Sanomissa TAI
- 50 €/tilaisuusvrk, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti.
- 10 €/tilaisuus; luokkahuone tai jumppasali

* Livon koulun käyttömaksut muille:

- 100 €/tilaisuusvrk, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti. Hintaan sisältyy astiat. Kioskin voi kuitenkin pitää avoinna.
- 150 €/tilaisuusvuokra, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti. Hintaan sisältyy astiat. Kioskin pitää olla kiinni.
- 30 €/tilaisuus; luokkahuone tai jumppasali

* Käyttömaksut yksityisille ihmisille käsityöharrastuksissa:

- 20 €/vuosi
- 2 €/kerta

* Livokkaan

- astiavuokra 20 €/kerta
- isojen kattiloiden vuokra 1 kpl 3 €, 2 kpl 5 €
- perkolaattorin vuokra 20 €/kerta
- lämpölevyn vuokra 10 €/kerta
- juhlateltan vuokra 100 €/vrk tai 150 €/2 vrk (sis. 4 pöytää ja 8 penkkiä)

* Jäsenmaksut 2014

- henkilöjäsenen jäsenmaksu 5 €
- kannatusmaksua saa maksaa sopivaksi katsomansa summan
- yhteisöjäsenmaksu 100 €, sisältäen Livon sanomat -lehden vuosikerran

* Livon Sanomien vuoden 2014 tilaajahinta 22 €/vuosi ja irtonumeron hinta 8 euroa

* Livokkaan saunan hinnasto

- hinta 5 €/hlö
- minimihinta lämmityskerraksi 10 € ja maksimihinta 50 €
- vuokralaisille vuokraan kuuluu 2 saunakertaa/vko, ylimääräiset saunakerrat 10 €/kerta
- säännöllisiltä saunojilta (esim. 1 krt/vko) peritään tuntihinta 10 €/h.
- perhesauna 20 €/1 h (2 aikuista ja 2 lasta)

* Pesukoneen käyttömaksu 4,50 €/kerta, kuivausrummun käyttömaksu 5 €/kerta

* Vaunualueen hinnasto:

SÄHKÖPAIKAT

- kesävrk 15 €
- talvivrk 20 €
- kesävko 90 €
- talvivo 120 €
- kesäkausi 220 €
- talvikausi 340 €
- vuosihinta 500 €

ILMAN SÄHKÖÄ

- kesävrk 10 €
- talvivrk 10 €
- kesävko 50 €
- talvivo 50 €
- kesäkausi 150 €
- talvikausi 150 €
- vuosihinta 250 €

Kesäkausi 1.5. – 30.9., talvikausi 1.10. – 30.4. Kumpikin kausi sisältää 60 käyttövuorokautta.

Telttapaikka 10 €/vrk.

Majoittujille kuuluu hintaan ilmainen internetinkäyttömahdollisuus.

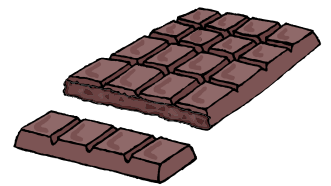
Hoitola Solivon kuulumisia

KUTEN NÄETTE, MUKAVAA OLI...

Hoitolassa vietettiin Tyttöjen iltaa lokakuun lopussa. Mukana oli ihania tyttösiä ja iloa riitti. Ruoka-kaapista kaivamani ihonhoitotuotteet päätyivät jalkakylpyihin ja kuorinta-aineiksi. Suolaa opeteltiin käyttämään uudella tavalla, kipujen ja tulehdusten hoidossa. Kuvia ei nyt valitettavasti tapahtumasta ole, koska kamera ei tainnut kellään olla matkassa ja kaikessa tohinassa sitä ei olisi muistettu käyttää. Joten kuvitelkaa mielessänne pirtillinen livolaisia neitoseja varpaat kylpyvedessä ja kasvot hunajassa... Lämmin kiitos kaikille mukana olleille! Ensi kerralla sitten uudet kujeet.

VIELÄ EHTII PUKINKONTTIIN!

Suklaa on joulun paras lahja, varsinkin jos sen saa hemmotteluhoidon muodossa. Nyt kannattaa kääriä lahjapakettiin hoitolahjakortti ihaniin hoitoihin ja kehonhuoltoon. Vaihtoehtoja löytyy jokaiselle ja lahja on varmasti saajalleen mieluinen.

Rentouttavat hieronnat vievät ajatukset pois arjesta ja antavat uutta energiaa talveen. Kuorinnasta iho saa uutta hehkua ja pehmeyttä.

Esim:

Suklaahoito selälle 40,-

sis. selän kuorinnan ja rentouttavan hieronnan suklaaöljyllä.

Kookosnyyttihoito selälle 40,-

sis. selän kuorinnan ja kookosnyyttihieronnan.

Kuumakivihieronta selälle 40,-

sis. selän kuorinnan ja kuumakivihieronnan.

Muista myös muut hoitovaihtoehdot vartalolle, jaloille ja kasvoille. Teen Kalevalaista jäsenkorjausta harjoitushoitoina opiskeluun liittyen.

Lisätietoja saat soittamalla tai vierailemalla hoitolassa.

HOITOLA SOLIVO / SONJA TÖRMÄNEN
044-9996309

Joulutervehdyksiä

*Hoitola Solivo
kiittää asiakkaitaan kuluneesta vuodesta
ja toivottaa
Lämmintä ja Rentouttavaa Joulunaikaa!*

LASTENNURKKA

Leipuri Pulla -laulu

Olen leipuri Pulla, kova kiire on mulla.

Joulu joutuu, joulu joutuu, siksi kiire on mulla.

On mulla kultainen muori, hän leivinpellitkin suori.

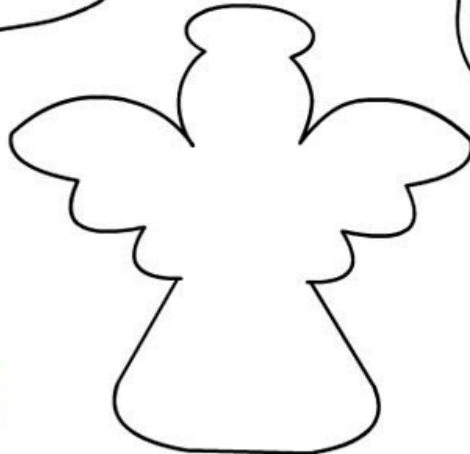
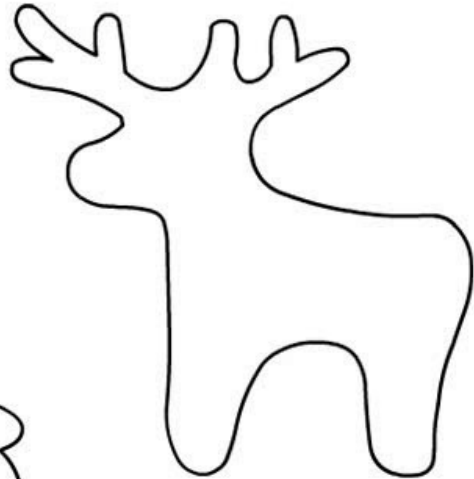
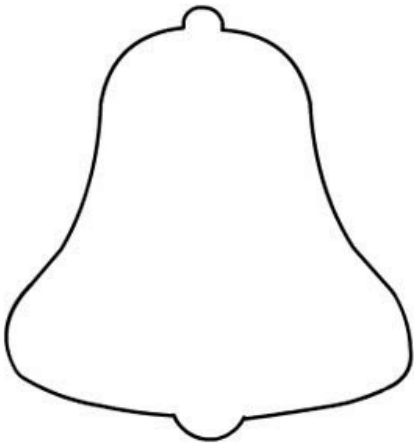
Jauhot kantoi, hiivan antoi, kardemummankin kuori.

Kaksi poikaa on tässä, jouluporsas ja ässä.

Muistiaiset, maistiaiset teille tuovat he tässä.

VÄRITÄ KUVA

JOULUKORISTEET

PIIRRÄ KUVIOT LÄPI OHUELLE
PAPERILLE JA TEE NIISTÄ KAAVAT,
JOILLA PIIRRÄT ERIVÄRISILLE
PAHVEILLE JOULUKORISTE KUVIOT.
LEIKKAA KUVIOT IRTI PAHVISTA JA
KORISTELE ESIM. HILELIIMALLA.
HALUTESSASI VOIT TEHDÄ KORISTEEN
YLÄREUNAAN REIÄN JOHON PUJOTAT
RIPUSTUSNARUN.

Ilmoitustaulu

✓ Seuraava Livon Sanomat ilmestyy huhti - toukokuun vaihteessa. Jos haluat kirjoituksesi yms. lehtemme, toimita se Tietotuvalle tai Minnalle **MAALISKUUN LOPPUUN MENNESSÄ**. Toivoisimme juttujen tulevan ajoissa lehden teon helpottamiseksi. Jos Sinulla on jotain kysyttävää, ota yhteyttä lehden tekijöihin.

✓ Ottaisimme mielellämme vastaan uusilta kirjoittajilta juttuja lehtemme. Mikäli Sinulla runsaasti sykkii, niin otahan yhteyttä lehden tekijöihin.

✓ Suoramyyntin tilityspäivät sekä kirpputorin vaihto- ja tilityspäivät ovat talvella 2014: **la 21.12., la 11.1., la 1.2., la 22.2., la 15.3., la 5.4., la 26.4. sekä la 16.5.** Pieniä muutoksia voi vielä tulla. Kannattaa tarkistaa netistä tarkat päivät. Lisätietoja sekä varauksia kirpputorille ja suoramyntiin voit kysellä Minnalta (040 - 504 9663).

✓ Joulun tunnelmaa on korostanut perinteisesti kylän raitille laitetut jäälyhdyt kynttilöineen. Tehkäämme siis jälleen tänä jouluna jäälyhtyjä, jotta saisimme Livon vanhantien valaistua ja lisäksi Kirsiojantietä niin pitkästi kuin suinkin. **Sytytetään kynttilät lyhtyihin jouluaattona illan hämärtyessä.** Kynttilänsytyttäjiksi ilmoittautuneita otetaan myös vastaan!

✓ Livokkaan jäsenmaksulomakkeet lähetetään kaikille Livon Sanomat tilanneille jäsenille lehden 3/2013 välissä. Jäsenet, jotka eivät ole lehtä tilanneet saavat erillisen jäsenmaksukirjeensä tammikuun alkupäivinä. Tietysti voit käydä maksamassa jäsenmaksusi myös suoraan kioskille. Mikäli et halua enää olla Livokas ry:n jäsen, niin ilmoitathan siitä meille, niin poistamme Sinut jäsenrekisteristämme.

✓ Koululta taas jälleen ostettavissa ja tilattavissa mm. herkulliset joululeivonnaiset ja laatikot sekä Koulun reseptillä tehtyä mausta kotikaljaa. Kiirehdi, jotta kerkiet saada jouluksi omasi!

✓ Kiinnostaako hevosenhoito ja niiden kanssa puuhastelu? Meillä olisi tarvetta muutamalle luotettavalle heppatyttölle/pojalle. Hommiin sisältyisin kahden suomenhevosen hoito, tallityöt ja hevosten liikuttaminen. Hepat ovat kilttejä ja hyvätapaisia, mutta kokemusta hevosten kanssa touhuamisesta pitää olla. Jos kiinnostuit ja haluat kuulla lisää, ota yhteyttä Birgittaan 044-2614844. P.S. Jos kiinnostusta pelkästä ratsastamisesta tai ajamisesta, voi myös soittaa.

✓ Livon Sanomien tilaajahinta sekä lehden irtonumeron hinnat pysyvät ennallaan vuonna 2014 eli lehden tilaajahinta on edelleen **22 €/vuosi** ja irtonumeron hinta **8 euroa**.

✓ Vain Livokkaan jäsenillä on mahdollisuus saada @livo.fi -päätteinen sähköpostiosoite. Osoitteesta menee 5 euron vuosimaksu. Mikäli haluat itsellesi ko. osoitteen, ota yhteys [livokas\(at\)livo.fi](mailto:livokas(at)livo.fi).

✓ Mikäli olet kioskilla vihkoasiakas, pyytäisimme Sinua maksamaan vihkosi tyhjäksi ennen vuoden vaihdetta, jotta kirjanpitäjän työ määrä hieman helpottuisi.

✓ Livokas ry:n kautta on saatavissa pienimuotoista apua ikäihmisten kotona asumisen turvaamiseksi. Jos tarvitset apua, niin lisätietoa voit kysyä numerosta p. 040 – 5049 663.

✓ Livon koululla myytävänä monenlaisia viime hetken joulumuistamisia! Koululta löytyy Karhupajan edullisia tuotteita, Kynttilätalon kynttilöitä, suoramyyntistä käsitöitä ja askarteluita sekä kaupasta entisten oppilaiden tapaamisesta myytäviä kuvia, Jarkon uusia kortteja ja julisteita (kuten myös viime vuotisia kortteja, julisteita ja mukeja), joulukarkkeja, joululeivonnaisia ja –ruokia sekä monenlaista joulukrääsää! Tule ostoksille!

✓ Kansalaisopiston Käsityöpaja alkaa ti 21.1.2014. Meidän oma Kädentaitojen paja on sen aikaa tauolla. Kansalaisopiston kurssilta tehdään ainakin pieniä jakkaroita/jalkaraheja sekä virkattuja koreja. Kurssimaksu on 20 euroa.

✓ Kädentaitojenpajalaisille tiedoksi, että pistäkääpäs ensi vuoden pajailuja varten jemmaan ainakin kynttilöiden jämät ja palaneet hehkulamput, kynttilälamput, halogeenilamput yms.

✓ Kairan Kuitu Oy:n hinnasto on muuttunut. Kannattaa tutustua tarkemmin osoitteessa: www.kairankuitu.fi. Myös koululta löytyy uusittuja liittymäsopimuksia, missä kerrottu uudet hinnat. Mikäli palautat liittymäsopimuksen Koululle, kyläseura saa jokaisesta sinne palautetusta sopimuksesta korvauksen.

Palveluita

Maan-, soran- ja puunajoa, lumitöitä
Yrjö Perttu 0400 – 917 950

Koneellinen puunkorjuu, polttopuuta
Jarmo Puhakka 0400 – 805 601

Poronlihaa
Eero Niemi 040 – 511 9266

Taksi
Sami Konttila 040 – 537 4668

Rakennuspiirustukset (mökkit, saunat, asuinrakennukset)
Eero Niskasaari 0400 – 243 158

Hiusten leikkaus, luomuperunaa
Anni-Inkeri Törmänen 040 – 545 7162

Sahaus, puutavara, polttopuut, muhat, puunajo
Kauko Juutinen 0400 – 294 454 Tarmo Tolonen 0400 – 188124

Traktori- ja kaivurityöt
Pekka Törmänen 040 – 535 5834

Livojoki Camping
Ranuantie 1405, 044 - 272 2230

Mansikoita, perunoita
Hannu Nissi 040 - 414 6118

LVI- työt
Urpo Uusi-Illikainen 040 – 523 6683 Esa Uusi-Illikainen 0400 – 697 176

Leivonnaisia, kakkuja
Ulla Salmela 040 – 526 1897

Saha- ja höylätavaraa, polttopuuta
Arvo Laakkonen 040 – 5491348

Rahtikuljetukset ja maansiirto
Matti Luokkanen 040 – 586 2067

Kulkurin Hopeapuoti Ay
Minna 045 – 631 6361 Tiina 040 – 503 2891 Liisa 0400 – 496 107
www.kulkurinhopeapuoti.com

Kotikampaamo Ritun hius
Hakosaarentie 11, Livo
Ritva Murtoniemi 050 - 355 0943

Hoitola Solivo
Sonja Törmänen 044 – 9996 309

Livolla tapahtuu

Alkaen to 9.1.2014 klo 17 – 18.30
Seurakunnan Nerokerho Livon koululla

Alkaen ma 13.1.2014 klo 19.00 –
Kuntoklubi Livon koululla

Ti 21.1.2014 klo 18.00 –
Kansalaisopiston Käsityöpaja Livon koululla

Ke 22.1.2014 klo 11.00 –
Virikepäivä Livon Koululla

La 25.1.2014 klo 18.00 –
Kuutamotapahtuma kyläläisille, talkoolaisille, jäsenille
- juhlietaan porukalla Vuoden Kylä -titteliä

Ti 28.1.2014 klo 12 - 14
Terveystoiminnan vastaanotto Livon koululla

Ti 4.2.2014 klo 18.00 –
Kansalaisopiston Käsityöpaja Livon koululla

Ti 18.2.2014 klo 18.00 –
Kansalaisopiston Käsityöpaja Livon koululla

Ke 19.2.2014 klo 11.00 –
Virikepäivä Livon Koululla

Ti 25.2.2014 klo 12 - 14
Terveystoiminnan vastaanotto Livon koululla

Pe 7.3.2014 klo 18.00 –
Kädentaitojen paja Livon koululla

Ti 18.3.2014 klo 18.00 –
Kansalaisopiston Käsityöpaja Livon koululla

Ke 19.3.2014 klo 11.00 –
Virikepäivä Livon Koululla

Ti 25.3.2014 klo 12 - 14
Terveystoiminnan vastaanotto Livon koululla

Ti 1.4.2014 klo 18.00 –
Kansalaisopiston Käsityöpaja Livon koululla

Pe 11.4.2014 klo 18.00 –
Kädentaitojen paja Livon koululla

Ke 23.4.2014 klo 11.00 –
Virikepäivä Livon Koululla

Pe 25.4.2014 klo 18.00 –
Kädentaitojen paja Livon koululla

Ti 29.4.2014 klo 12 – 14
Terveystoiminnan vastaanotto Livon koululla

To 1.5.2014 klo 12 -
Vappuhulinat Livon koululla

Pe 9.5.2014 klo 18.00 –
Kädentaitojen paja Livon koululla

Su 11.5.2014
Äitiinpäiväjuhllallisuuksia

Ti 27.5.2014 klo 12 – 14
Terveystoiminnan vastaanotto Livon koululla

Muistakaa aina seurata ilmoitustauluja ja kotisivuja (www.livo.fi),
sillä tapahtumakalenteri elää jatkuvasti!

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta
kaikille
Livon Sanomien
lukijoille!*